

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og
Fiskeri
FLF alm. del - Bilag 99
Offentlig

Jelling, 20/11 2004

Til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Til udvalgets orientering fremsendes hermed en kopi af klage til Folketingets Om-
budsmand vedr. Fødevareministeriets rapport til FAO om husdyrgenetiske ressourcer.

Venlig hilsen

Heine Refsing

Center for Bio-diversitet
Hvejselvej 127
Dk-7300 Jelling

Til Folketingets Ombudsmand

Vi vil gerne bede jer undersøge, om forløbet omkring Danmarks indsendelse af en såkaldt landerapport til FAOs "Report on the State of the Worlds Animal genetic Resources", er en sag Folketingets Ombudsmand kan undersøge nærmere.

Rapporten er udformet i et samarbejde mellem Fødevareministeriet, Forskningscenter Foulum, og Genressourceudvalgets Sekretariat.

I FAOs vejledning i udformning af de enkelte landes "Country Report" lægges der meget vægt på at involvere NGOere, avlerforeninger og alle interesserede aktører. f.eks. i:

FAOs "Training Pack" til brug ved udarbejdelsen af landerapporter, som Center for Bio-diversitet fik 11. januar 2002, i aktindsigt hos Genressourceudvalget (bilag 15).
Samt i en folder fra FAO: "Conserving and Developing Farm Animal Diversity" (bilag 18).

I Fødevareministeriets kommissorium for den danske landerapports-proces (bilag 16) hedder det da også at:

Bevaringsforeninger skal repræsenteres i den såkaldte "ad hoc gruppe", der skal udarbejde et udkast samt at:

"Arbejdsgruppens udkast til rapport skal være færdig 1. maj 2002, og vil derefter blive sendt til høring i en bred kreds af interessenter"

Genressourceudvalgets blad Arv og Avl vedgår også stadig i 2002 forpligtigelsen til en høring. Se Arv & Avl aug. 2001 (bilag 13)

også i den engelsksprogede rapport til FAO nævnes at:

"The work group must finish the draft by 1. May 2002, and shall then submit the matter to a large number of interested parties."

- Danmarks Country Report on Farm Animal Genetic Resources p. 33 (bilag 17)

Denne hørings-runde for en bred kreds af interesserede aktører har imidlertid aldrig fundet sted!

Bevarelse af husdyrgenetiske ressourcer hører under Fødevareministeriet og administreres af Udvalget til Bevarelse af Husdyrgenetiske Ressourcer Hos Danske Husdyr (Genressourceudvalget).

Sammensætningen af "ad hoc arbejdsgruppen" var dog så sammenfaldende med det Genressourceudvalg, hvis arbejde "ad hoc udvalget" skulle vurdere og rapportere om til FAO, at "ad hoc gruppens" uvildighed var tvivlsom. Se bilag 13 og bilag 17 p. 3

Center for Biodiversitet har i vores blad Loci fulgt den danske proces, (bilag 1 - 8). Loci kunne bl.a. beskrive hvordan den tilsvarende svenske arbejdsgruppe allerede i SJV-info 3/2001 i en artikel, som blev rundsendt til de svenske NGOere og Landtrasföreningar og optrykt i deres foreningsblade, opfordrede alle interesserede til at deltage i processen (Loci nr. 1 2002 - bilag 3)

Genressourceudvalgets sekretariat har i hele perioden abonneret på Loci, så de har været bekendt med kritikken af arbejdsgruppens lukkethed. Vi har desuden haft kontakt med både Frank Vigh Larsen og Torkild Liboriussen ved flere lejligheder og gjort opmærksom på ønsket om en åben proces og en høringsfase, der ville give de intetnende avlerforeninger en reel chance for at blive hørt.

Forløbet er ekstra påfaldende fordi Danmark og Genressourceudvalgets formand i FAO-regi har haft en vigtig rolle i at udforme en demokratisk model for arbejdet, og har forestået kurser for andre lande. Se Loci nr. 1 2002 (bilag 4) samt Arv & Avl nov. 2001 (bilag 14)

At man ikke har praktiseret den anbefalede fremgangsmåde, kan skyldes at den danske offentlige indsats og Genressourceudvalget i årevis har været under hård kritik fra brede kredse i småavlermiljøet og NGOere, der virker indenfor området. Se f.eks. Politiken juni 2004 (Bilag 12) og Loci nr. 3 2004 (bilag 9)

Som et eksempel på dette vedlægges også det høringssvar vedrørende den danske strategi for bevaring af husdyr genetiske ressourcer, som Center for Biodiversitet sammen med 8 andre foreninger sendte Fødevareministeriet i marts 2003. (bilag 10) I dette høringssvar kritiserer vi, at Danmark på dette område ikke lever op til forpligtelserne i Riokonventionen fra 1992, fordi man ikke har inddraget biodiversitetshensyn i lovgivning og regel-udformning der vedrører dyrehold - bl.a. indenfor veterinær og miljø lovgivning.

En lang række høringssvar fra andre foreninger indeholdt ligeledes hård kritik af strategien for fremtidig indsats, såvel som den hidtidige indsats.

Muligvis har man ikke ønsket at denne kritik blev inddraget i rapporten til FAO, som fremstiller den danske indsats på området i et meget gunstigt lys.

Genressourceudvalget er i mellemtiden udskiftet, men har ikke rettet op på forløbet med en høring. På trods af at en repræsentant i udvalget har bragt sagen op (bilag 11). FAO vil derfor basere det danske afsnit i "Report on the State of the Worlds Animal genetic Ressources" på delvis ukorrekte oplysninger, med mindre rapporten trækkes tilbage.

Det nye udvalgs vedtægter og hidtidige arbejdsindsats er endvidere uklar mht. at tage vare på en generel overholdelse af forpligtelserne til at bevare og udvikle biologisk mangfoldighed, og koncentrerer sig ligesom det gamle Genressourceudvalg om at bevare ganske få og små populationer af såkaldt nationale racer i samarbejde med en meget snæver kreds af avlere.

Sammenfattende er det således 3 punkter vi ønsker Folketingets Ombudsmand undersøger nærmere, hvis disse falder inden for Ombudsmandsinstitutionens kompetancer:

1) Forløbet hvor en fastsat høring ikke fandt sted, og de vildledende oplysninger her-

om til FAO.

2) Var "ad hoc udvalgets" sammensætning inhabil.

3) Lever Danmark op til sin ratifikation af Riokonventionen, når stadig flere regler besværliggør en traditionel dansk småavlerkultur, som beskrevet i bilag 10.

Venlig hilsen

Heine Refsing, Centerleder

Center for Biodiversitet
Hvejselvej 127
7300 Jelling

tlf.: 7587.3008
email: heine.refsing@pip.alco.dk
www.alco.dk/biodiverse

Bilag:

1) Loci nr. 2 2001 side 9

2) Loci nr. 4 2001 side 2

3) Loci nr. 1 2002 side 2

4) Loci nr. 1 2002 side 8

5) Loci nr. 2 2002 side 3

6) Loci nr. 3 2002 side 9

7) Loci nr. 4 2002 side 10

8) Loci nr. 4 2003 side 11

9) Loci nr. 3 2004 side 9

10) Hørings svar fra Center for Biodiversitet og 8 andre foreninger 12.03.2003

11) pressemeddelelse fra Center for Biodiversitet d. 28. nov 2003

12) politiken d. 20. juni 2004: Julie Ring Hansen: 3. sek. side 5

13) Arv & Avl Aug. 2001

14) Arv & Avl nov. 2001

15) Brev fra Genressourceudvalget vedr. aktindsigt 11. jan. 2002

16) Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri 18. maj 2001: "National rapport om husdyr genetiske ressourcer - Kommissorium"

17) Danish Institute of Agricultural Sciences 03.04.2003: "Denmarks Country Report on Farm Animal Genetic Resources" p. 1, p. 3 og p. 32 - 33

18) FAO, Rome 1/6.01: "Conserving and Developing Farm Animal Diversity"

Husdyrenes "state of the world"

FAO - FN landbrugsorganisation har lanceret et stort projekt, der skal skabe et overblik over situationen for alle verdens husdyrracer i en stor rapport om verdens tilstand når det gælder genressourcer hos husdyr - *Report on the State of the World's Animal Genetic Resources*.

Forberedelserne er netop startet, idet alle de enkelte lande i løbet af 2001 og et godt stykke ind i 2002 skal udarbejde en rapport om situationen i det enkelte land. Disse landerapporter vil derefter gennem en længere proces blive samlet i den endelige State of the World Report, som forventes at være færdig omkring 2005.

Formålet med både rapporten og processen er at sætte mere fokus på området over hele kloden, og selvfølgelig at skabe et overblik.

Baggrunden er, at en kedelig og måske katastrofal udvikling fortsætter, der forsvinder nemlig stadig mange af verdens racer hvert eneste år. Specielt i U-landene og de tidligere østbloklande, bliver lokale racer nemlig fortsat erstattet, udkonkurreret eller opkrydset med globale superracer fra Nordamerika og Vesteuropa, uden at de gamle lokale racer overhovedet er ordentligt beskrevet med hensyn til deres mulige fortrin - iform af tilpasning sygdomsresistens og andre nyttige egenskaber.

Istedet for at videreudvikle de lokale racers ydeevne importerer man Holstein-Frisian- eller Jerseykvæg. Denne jagt på hurtige fremskridt risikerer at forårsage uoprettelige tab af værdifulde racer.

Det samme gælder andre arter end kvæg. Når Danmark eksporterer kyllinger af industrielle æglæggere til fjerne egne, kommer klodens genressourcer og dermed fremtidens fødevarer sikkerhed i mindre rige lande, måske til at betale en meget høj pris for, at fjerkræindustrien scorer en lille eksportindtægt til vores lille rige land.

Forberedelser til landerapporterne
Første fase i processen er oprettelse af en *National Consultative Committee* (NCC) i hvert land, til at forestå udarbejdelsen af landerapporten.

Disse NCC'er skal ifølge oplægget fra FAO bestå af repræsentanter for flest mulige af de aktører der interesserer sig for bevarelsen af den genetiske mangfoldighed i vore husdyr, - såsom avlerforeninger, statslige organer, NGOere, indu-

stri og kort sagt:

"Ideelt set skal alle aktører med holdninger og behov repræsenteres og høres i denne komite"

- *Preparation of the first Report on the State of the World's Animal Genetic Resources - Draft guidelines for Country reports*. Rome 4-6 sept. 2000.

Til koordineringen af det globale projekt, som ventes at involvere op til 160 lande og 2500 eksperter, har FAO udpeget en komite på 20 internationale eksperter, der også skal forestå sammenskrivningen af de mange landerapporter. I komiteen sidder bl.a. det danske genressourceudvalgs formand Frank Vigh Larsen.

Den danske landerapport

Forberedelserne til at etablere en dansk NCC komite, er i deres vorden, en endelig formulering af kommissoriet er endnu ikke afsluttet, oplyser Fødevareministeriets Departement.

Forhåbentlig vil det lykkes at få denne proces til at køre lidt bedre end vi har set med den *internationale evaluering* og den *nationale strategi for bærdygtig udvikling*, hvor NGOernes indflydelse nærmer sig et tomt ritual uden reelt indhold. Hvis alle aktører skal involveres, som FAO anbefaler, må NGOerne informeres løbende fra starten af processen, og vi må have de fornødne ressourcer af både tid og penge, hvis vi skal yde et seriøst bidrag.

Hvis ikke det kan lykkes i Danmark, hvordan skulle det så kunne lykkes i alle de mindre rige lande med mindre tradition for borgerdeltagelse ?

Heine Refsing

Find mere info om State of the World Report på:

<http://dad.fao.org>

Redpoll og Redwing ribs

Deltagere i prøvedyrkningen med disse 2 sorter, bør gøre lidt ekstra for at give buskene en god start, og gerne gøre lidt iagttagelser af planternes trivsel.

Vi udsender ikke spørgeskemaer om sorterne før til næste år, fordi buskene lige skal etablere sig inden man kan lave troværdige iagttagelser.

Sørg derfor for at buskene i løbet af det første vækstår bliver veletablerede!

Jens Hansens bondegård

De mennesker der viderefører den danske almuekultur med lidt dyrehold lidt forskellige afgrøder er generelt uorganiserede, som de har været i århundreder. Det organiserede indslag i dyreavl har altid været de avlere der arbejdede med elitedyr - de fine hunde med stamtavle, hestene med stamtavler og kåringer. Den velorganiserede avl har bestemt også en berettigelse, men den kan ikke alene bevare de gamle racer og sorter, og den kan ikke videreføre den danske almuekultur, som er så vigtig for at bevare både den genetiske og folkelige brede bevaringsarbejdet.

Avlsforeningerne holder sammen på avlen ved at registrere en kerne af populationen, og skabe identitet omkring racen, de uorganiserede avlere bevarer bredden i populationen, så indavl undgås.

FAO lægger stor vægt på at alle lande skal gøre hvad de kan for at beskytte og bevare de oprindelige kulturer, der så at sige bærer den biologiske mangfoldighed. Og allerede i Riokonventionen har Danmark forpligtiget sig til at kigge sin lovgivning igennem for uheldige regler, der kan skade grundlaget for den folkelige kultur, som viderefører den levende kulturarv, - og endda lave lovgivning der fremmer og styrker denne folkelige kultur.

Når FAO skriver at arbejdet med at bevare de gamle racer "...also aims to protect traditional livestock practices of smallholders and nomads." - så tænker vi måske umiddelbart, at sådan nogen har vi jo ikke her i Danmark!

Vi har godt nok ingen nomadestammer, men vi har faktisk "smallholder farmers" på nu-dansk hedder det vel "selvforsyningsbrug", men det er jo i virkeligheden en ubrudt dansk almuekultur, der har overlevet og tilpasset sig de skiftende forhold siden middelalderen - en kultur hvor man har en flok høns, et par geder og selv tager stiklinger af sine bedste jordbærplanter eller planter en æblekerne i en urtepotte.

Om hønsene så er Landhøns, geden en Dansk Landrace og jordbærrene Dybdahl - eller det bliver til Isabrown industrihøns, en Nubisk ged og Elsantajordbær. Det afgøres blandt andet af hvordan lovgivningen er skruet sammen - om den fremmer tilgængeligheden af de rigtige gammeldaws racer og sorter og fremmer respekten omkring dem eller den, som nu, kriminaliserer den avler, der vil sælge det bedste overskud af landhønskyllingerne videre til en ny avler, og den havejer, der giver naboen en pose læggekartofler.

Heine Refsing

Center for Bio-diversitet
Hvejselvej 127,
7300 Jelling

foreningsregisteret:
reg. nr.: FOR1005284

tlf.: 7587.3008

Email: heine.refsing@pip.alco.dk

Internet:
<http://www.alco.dk/biodiverse>

SE-nr: 1935.0738

Medlemskab år 2002 - 110 kr.

Loci
- Nyhedsbrev fra Center for Bio-diversitet.

ISSN 1601-0493

Udkommer 4 gange årligt.

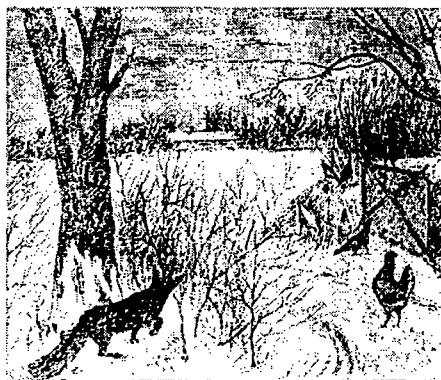
© Center for Bio-diversitet

Oplag: 500

Alle artikler repræsenterer ikke nødvendigvis en officiel holdning fra Center for Bio-diversitet, - den enkelte forfatter er ansvarlig for sine egne synspunkter.

Redaktion: Heine Refsing

Forside:

En af selvforsynerens mere naturlige fjender.

Landerapporten til FAO

Danmark skal ligesom andre FN medlemslande lave en landerapport om bevarelsen af ikke-industrielle husdyr. Samt hvad vi gør for at beskytte den kulturelle og naturmæssige kontekst disse dyr hører hjemme i.

I Loci nr. 2 2001 trykte vi en stille bøn om, at dette projekt nu kom til at foregå på bedste demokratiske vis med fuld inddragelse af alle berørte aktører, - som FAO anbefaler!

I Loci nr. 4 2001 beskrev vi så, hvordan kun de 2 indbyrdes stridende foreninger for gamle husdyrracer er inviteret til at deltage som repræsentanter for græsrødderne i landerapport komiteen - ingen af avlerforeningerne for de mange forskellige racer med lange traditioner i Danmark er blevet spurgt, og heller ikke Center for Bio-diversitet er inviteret til at bidrage. (se også side 8)

I Sverige har man grebet det an på en lidt anden måde, allerede i SJV-info nr. 3/2001 publiceredes en artikel om landerapporten. Heri gennemgås en del af de klassiske spørgsmål i bevaringsarbejdet:

Hvad er det vi skal bevare?

Er dyrene kulturhistorie, en genetiske reservere for landbruget eller begge dele?

Kan og skal racernes genetiske værdi beskrives og hvordan? osv. osv.

Den svenske artikel afsluttes med en opfordring til diskutere disse emner ude i foreningerne og at:

“var beredda på at komma in med synspunkter i samband med att landsrapporten ska sammanställas.” I I

Artiklen har siden været optrykt i mange af de svenske græsrødders blade.

En tilsvarende åben invitation til deltagelse er ikke set i Danmark. Ansvarlig for forløbet er det såkaldte genressourceudvalg.

Den nye regering har lanceret en oprydning, der hvor ekspertvældet kammer over og tromler borgerne ned som ophøjede smagsdommere. Måske kunne man starte med dette udvalg, der så åbentlyst ikke kan samarbejde med græsrødder. Der er for langt fra den virkelighed, som findes i det internationale forskermiljø på Forskningscenter Foulum og den virkelighed hvori græsrødder udfører frivilligt arbejde.

Der må kunne findes en måde at støtte det egentlige arbejde på græsrødsniveau med dyr og planter på en mere direkte og konkret måde end ved at lade bevillingen fortabe sig i dyre lønninger til eksperter, der ikke har nogen personlig føling med dyrene, og den avlerkultur der omgiver og bærer dem.

Heine Refsing

Center for Bio-diversitet
Hvejselvej 127,
7300 Jelling

foreningsregisteret:

reg. nr.: FOR1005284

tlf.: 7587.3008

Email: heine.refsing@pip.alco.dk

Internet:

<http://www.alco.dk/biodiverse>

SE-nr: 1935.0738

Medlemskab år 2002 - 110 kr.

Loci

- Nyhedsbrev fra Center for Bio-diversitet.

ISSN 1601-0493

Udkommer 4 gange årligt.

© Center for Bio-diversitet

Oplag: 500

Alle artikler repræsenterer ikke nødvendigvis en officiel holdning fra Center for Bio-diversitet, - den enkelte forfatter er ansvarlig for sine egne synspunkter.

Redaktion: Heine Refsing

Forside:

Vinteridyl
Stine L. Kristiansen
2002

Dolly har fået gigt

Det verdensberømte klonede får Dolly, som er det første klonede pattedyr, er allerede gigtplaget.

Gigt er ikke usædvanlig hos får; men det er usædvanligt at sygdommen udvikles i en så ung alder. Dolly er født i 1996, og proffesor Ian Wilmut fra Roslin-instituttet i Skotland siger at: "Det faktum at Dolly har gigt i en ung alder viser os at kloningen nok har givet problemer".

Man ved allerede, at der er en unormal høj dødelighed blandt nyfødte kloner. Wilmut mener, at der er brug for undersøgelser af, om der er et fast mønster i klonernes helbredsproblemer. Han har anmodet de Biotech-firmaer, der arbejder med kloning om at frigive oplysninger om deres klonede dyrs helbreds tilstand.

kilde: Politiken

Menneskerettigheder til aber ?

Mange mennesker, der finder brugen af menneskeaber til medicinske eksperimenter, arbejder på at få indført internationale juridiske rettigheder for menneskeaber.

12 amerikanske forskere, der blandt andet tæller abeforskeren Jane Goodall, har rejst spørgsmålet i det videnskabelige tidsskrift Science. De protesterer mod at amerikanske forskningscentre smitter chimpanser med AIDS for at afprøve HIV-vacciner.

Forskerne begrundet blandt andet protesten med at man kan sammenligne en chimpans med et retarderet barn.

Den Internationale Evaluering

Evalueringen af den danske bevarelse af gamle husdyrracer er nået til oversættelsen af svarene.

En foreløbig rapport forventes at blive sendt ud til høring "først på foråret". Alle avlere og foreninger, der er engageret i området er høringsberettigede parter, og bør kigge evalueringsrapporten kritisk igennem. Uanset sin uvildighed er den et ekspertarbejde, idet der slet ikke har været repræsentanter for de græsrodde,

der deltager i det praktiske arbejde med dyrene. Det kan erfaringsmæssigt godt give nogle kommunikationsbrist.

Landerapporten til FAO

Køreplanen for den danske landerapport til FAOs "State of the World" rapport er ifølge ARV & Avl følgende:

Arbejdet startede i september 2001.

Rapporten skal udsendes til høring i maj 2002

Herefter skal den endelige rapport færdiggøres og godkendes af Fødevarerministeriet, og sendes til FAO i august 2002.

Der er med andre ord igen lagt op til at de danske græsrodde i avlerforeninger osv. kun høres på skrømt idet høringsfristen med denne tidsramme næppe vil levne mennesker, der arbejder frivilligt for den gode sag i den sparsomme fritid mange chancer for for at give en grunddig kommentar.

Egentlig skulle alle som er med til at bevare husdyrracer - ligefra duer og bier til køer og jyske heste - have været involveret fra starten.

Men for de mange avlerforeninger, der ikke har været repræsenteret undervejs i processen, er der 2 muligheder tilbage:

1) at spørge Fødevarerministeriet om hvorfor man ikke er blevet inddraget.

2) at være meget vakse ved havelågen når rapporten kommer, og have emner man ønsker med klar på forhånd.

Hvis fristen er for kort, er der mulighed for at bede om rimelig frist, der tager højde for emnets komplekse karakter og foreningernes afhængighed af frivilligt arbejde. (se også lederen side 2)

Lystigt FAO-kursus på Foulum

Foreningen Danske Husdyr har udsendt en pressemedddelse, hvori man kritiserer bevaringsarbejdets manglende fremskridt, og bl.a. sætter fokus på paradokset i at man kan læse i ARV & AVL "om hvordan et muntert seminar har fundet sted i FAO regi, hvor man under dansk ledelse skulle indivi stakkels uvidende lande i den danske bevaringsmodel." Samtidig med at den praktiske side af sagen overhovedet ikke fungerer i Danmark. Som Lars Køhler videre skriver i pressemeddelsen: "Når de "lærde" er færdige med at lære andre lande om hvordan man bevarer dyr. Ja - så er vores egne nationale dyreracer væk!"

International Evaluering

Den Internationale evalueringsgruppe barslede i begyndelsen af marts med en foreløbig rapport.

Den blev præsenteret for deltagerne i Evalueringen med en kort høringsfrist på bare 3 uger, med mulighed for forlængelse med en uge eller 2 afhængig af hvem der spurgte.

Center for Bio-diversitet kunne ikke nå at lave et gennemarbejdet hørings svar på de vilkår, og har derfor blot sendt en protest over vilkårene.

Rapporten er hård i sin kritik af det danske bevaringsarbejde, og anbefaler blandt andet at Genressourceudvalget nedlægges i sin nuværende form og erstattes af et nyt slags udvalg med deltagelse af græsrodderne og dermed mere føling med de avlere, der passer dyrene.

Desværre fremstår rapporten mere som en evaluering af konflikten mellem Genressourceudvalget og Oregård m.fl., end som "en evaluering af den samlede danske indsats for bevarelse af husdyr-genetiske ressourcer", som det så flot hedder.

Det skyldes sikkert især at Evalueringen ikke er nået ud til en bred kreds, kun ca. 200 avlere og foreninger har svaret.

Mange, der ikke er involveret i konflikterne med Genressourceudvalget har tydeligvis ikke hørt om projektet eller forstået dets betydning for dem.

Umiddelbart har rapporten haft den positive effekt at de 2 indbyrdes stridende foreninger for gamle danske husdyr er begyndt at tale sammen, istedet for at bruge kræfterne på at bekriige hinanden. De repræsenterer desværre kun en mindre andel af de mange mennesker, der avler bevaringsværdige racer her i landet. Alligevel kan forbrødringen gavne den bredde avlergruppe, fordi det image, bevaringsarbejde har i offentligheden, kan blive bedre; når indbyrdes konflikter ikke hele tiden popper op i pressen.

Af alle de NGOere der arbejder indenfor Riokonventionens emnekreds, er vi der ønsker at holde liv i dyrkede planter og tamme dyr de svageste. Derfor vil det være gavnligt for sagen, hvis man slår pjalterne sammen og forener kræfterne om at skaffe bedre vilkår for alle de mennesker, der ofrer tid og energi på sagen.

Evaluerings-rapporten kan rekvireres fra Forskningsstyrelsen på tlf.: 3544.6200

Føljeton:

Lander rapporten til FAO

Forløbet med lander rapporten er et eksempel på skin-demokrati, når det er værst.

Officielt skal rapporten skrives af en Komite, som fra starten skal inddrage alle aktører med interesse i genbevaring. Reelt bliver rapporten skrevet af Genressourceudvalgets formand, som også er formand for Komiteen. Komiteen sender rapporten til godkendelse hos Genressourceudvalget og derefter til Fødevarerministeriet.

De 2 NGO-repræsentanter, der for en syns skyld er med i komiteen, er fra starten blevet præsenteret for alt skriftligt materiale på engelsk, som de ikke kan læse, - trods gentagne protester!

Sidst i marts modtog de 2 repræsentanter et første udkast til rapporten, som de gerne måtte kommentere, hvis de havde tilføjelser - men udkastet er på engelsk! Jens Skov formand for *Danske Husdyr*, har taget konsekvensen af det og skrevet til Komiteen, at han ikke længere vil deltage, hvis han ikke får materialet på dansk.

Susanne Kristensen fra *Aktiv Genbevarelse* har samtidig gjort opmærksom på fremgangsmåden overfor Fødevarerministeren.

Center for Bio-diversitet har bedt om en kopi af den foreløbige rapport, med henvisning til at processen med lander rapporten ifølge oplægget fra FAO skal involvere flest mulige NGOere i processen; men Genressourceudvalget nægtede at sende en kopi!

Vi har dog nu fået hele 2 kopier af den foreløbige rapport - fra de 2 NGO-repræsentanter. (En stor tak til dem!)

Rekvirer en kopi af lander rapporten

1) fotokopi - send 30 kr i frimærker til:

Birgit Bak
Skanderborgvej 202
8382 Hinnerup

2) elektronisk skannet version pr. email:

send en email til Center for Bio-diversitet (se kolofonen)

Vi har dog ikke fået oversat rapporten, så den er desværre stadig på engelsk!

forestilling om informationsniveauet og enigheden i avlerkredse, og det bliver interessant om der kan findes avlerrepræsentanter, som vil nyde bred respekt fra alle avlere.

Nyt hurtigt-arbejdende udvalg

Fødevareminister Mariann Fischer Boel allerede ført **anbefaling 13** ud i livet ved at nedsætte et midlertidigt udvalg med Kjeld Nygaard Kristensen, Kistrupgaard som formand. Han har en bred erfaring i organisationsarbejde indenfor dansk kvægavl, men også erfaringer fra LOF og Folkeoplysningsudvalget i Tjele Kommune. Alle udvalgets medlemmer bliver folk, der er ikke har været involveret i de hidtidige stridigheder, og opgaven er at se på hele området med nye briller. Kjeld Nygaard Kristensen har således erfaring i at lytte til mange forskellige mennesker og har som han selv udtrykker det "også lært at skære ind til benet" - det nye udvalg får uden tvivl brug for begge dele.

Udvalget mødes første gang i august, og arbejdsgrundlaget er Evalueringsrapporten og de indkomne forslag til ministeren.

Vindere og tabere

Taberne blev ud over Genressourceudvalget også de mange gamle avlerforeninger, som har traditioner omkring de racer de avler (og dermed bevarer). Ved evalueringens afslutning omtales de 2 "bevarings-foreninger" stadig som de 2 væsentligste foreninger på området i ministeriel korrespondance ("Gamle danske husdyrracer" repræsenterer 3 avlere og "Danske Husdyr" repræsenterer 53 avlere + nogle museer).

Der er naturligvis også seriøse avlere i bevarings-foreningerne, men flere har desværre udvist en meget lille respekt for det arbejde raceforeningerne gør omkring deres race, det gælder specielt mindre dyr. Og det må være lidt af en pille at sluge, for foreninger, der har flere tusinde medlemmer og varetager flere hundrede racer, som DFFR, DRF, Danmarks Kaninavlerforening, Landhønsklubben eller DFK, eller foreninger der gennem årtier har lavet et stringent avlsarbejde som Landracegederne, de forskellige hesteavlsforeninger eller Selskabet for Dansk Spidshund - når de må se sig kategoriserede som mindre væsentlige (De her nævnte er blot eksempler, Center for Bio-diversitet sendte SJVF omkring 100 adresser på raceforeninger, der burde inddrages i evalueringens vurdering af den samle danske indsats på området).

"Jeg mener, at de forslag, Center for Biodiversitet er fremkommet med, fint falder i tråd med regeringens overordnede målsætninger om mindre bureaukrati, mere frihed til den enkeltes initiativ og politisk støtte til bevarelse af lokalsamfundene"

Troels Lund Poulsen
Medlem af Folketinget for Venstre

Landerreporten

Landerreporten til FAO, som har været en fast føljeton i Loci det sidste års tid, blev efter kritik oversat til dansk. Nu er hele udkastet imidlertid kasseret og Genressourceudvalgets fratrådte formand Frank Vigh-larsen har frasagt sig opgaven. Ny formand for landerreport-udvalget er Poul Sørensen, forsker på Foulum med speciale i fjerkræavl; et nyt udkast til landerreport vil blive skrevet af Torkild Liboriussen og denne gang vil processen blive åben for alle interesserede.

Oregård

Den Internationale Evaluering kom i høj grad til at handle om Oregård og GRUs konflikt omkring Jyske kvæg, "Ø-kvæg". Vinderen blev Oregård i det evalueringsgruppen overvejende støtter Oregårds udlægning i diskussionen om de forskellige grupper af Jysk kvæg, og anbefaler at "Ø-kvæget" undersøges nærmere. Oregård får nu tilskud til deres dyr.

Information:

fra Forskningsstyrelsen:

- Evalueringsrapporten (gratis)
- Høringssvarene (gratis)

bestil hos Forskningsstyrelsen:

(tlf:3544.6355/email: aht@forsk.dk)

fra Center for Bio-diversitet:

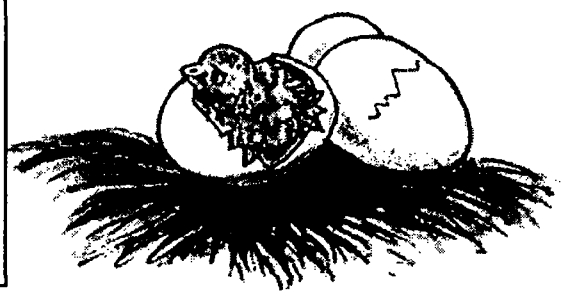
- Svar til Internationale Evaluering (28 kr i frimærker)
- Svar til Fødevareministeren om en ny bevarings-strategi (24 kr)

Bestil hos:

Center for Bio-diversitet
Hvejselvej 127
7300 Jelling

Kan også hentes gratis på:

www.alco.dk/biodiverse

Biodiverse

Landerapport

Vores lille populære føljeton om landerapporten til FAO, har slået endnu en krølle.

FAOs oprindelige ide i oplægget var at involvere alle aktører indenfor området. Det nævnes udtrykkeligt at alle interesserede NGO'ere, avlere osv. skal involveres i hele processen med at udarbejde en landerapport.

Hensigten med den bredde involvering var at skabe en større opmærksomhed omkring forvaltningen af kulturracerne. Men i Danmark valgte man fra starten at bede de 2 mindste foreninger på området - de 2 indbyrdes stridende "bevaringsforeninger for danske husdyr" om at udpege NGO-repræsentanterne.

Om man bevidst sigtede efter at få 2 indbyrdes meget uenige NGO-repræsentanter er et åbent spørgsmål, - fremgangsmåden vækker i hvertfald undren.

Da Loci nr. 3 udkom i juli, forløb det, at alle interesserede nu alligevel ville blive involveret, efter at den netop detroniserede formand for Genressourceudvalget Frank Vigh Larsen, også trak sig fra posten som formand for Landerapports komiteen. Intet er imidlertid sket siden, - og nu er beskeden igen, at det lukkede udvalg selv laver en rapport.

Når rapporten er færdig skal den godkendes i Fødevareministeriet og til offentlig høring.

Afleveringsfristen er nu så nær, at videre forsøg på at åbne udvalget alene af den grund er omsonst.

"Gedekopper"

Det er lykkedes Nexia Biotechnologies Command i Quebeck sammen med den amerikanske hær Biological Chemical Command i Natick at splejse gener fra edderkopper ind i geder. Formålet er at klonen en ged, der producerer mælk fyldt med edderkoppesilke, som man på grund af den enorme styrke og smidighed forventer at kunne forarbejde til forskellige industrielle produkter - fra superfine kirurgiske tråde til moderne rustninger. Forskerne venter nu på at klonerne skal blive kønsmodne, så man kan begynde at udvikle metoder til, at spinde mælken.

Kritisk GMO rapport

Regeringen står over for at skulle tage en beslutning, om hvorvidt genetisk modificerede (GM) planter skal tillades til kommerciel dyrkning. Efter seks år hvor der har været dyrket GM planter i Nordamerika har biotek-industrien tegnet et billede af dyrkningen som en ubetinget succes.

En ny rapport baseret på den uafhængige forskning i området og interviews om landmændenes egne erfaringer, viser at dyrkning af gensplejsede afgrøder i USA og Canada har givet økonomisk og juridisk bagslag for såvel konventionelle som økologiske landmænd. Mange amerikanske landbrugsorganisationer har opfordret landmændene til at vælge non-GMO sorter fremover.

Hele rapporten samt et dansk resumé ligger under dokumenter på Økologisk Landsforenings hjemmeside:

www.okoland.dk

- 0 -

Kogalskab eller ren galskab?

Fremgangsmåden i bekæmpelsen af BSE (kogalskab) møder stigende kritik.

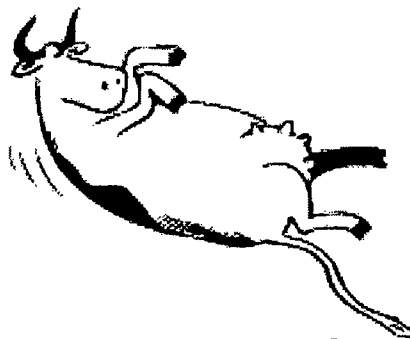
Lars Gjøl Christensen professor ved Landbohøjskolen har blandt andet i en kronik i Jyllandsposten 25. sept. med titlen: "Det er galskab at nedslagte raske dyr", stillet alvorlig spørgsmål ved det saglige grundlag for den nuværende politik.

En forening for oplysning om BSE og Creutzfeldt Jakob sygdommen offentliggør al tilgængelig information om problematikken på Internettet:

www.bse-cj.dk

På en af initiativtagernes hjemmeside kan man deltage i en online afstemning om BSE-spørgsmål:

www.sitecenter.dk/rugbjerg

FAO-rapport

Føljeton om Danmarks Landerapport til FAO er nu slut.

Det lykkedes aldrig at få udvalget til at inddrage græsrodderne.

De 2 såkaldte avlerrepræsentanter har trods flere opfordringer ikke skrevet et eneste ord om deres arbejde i udvalget. Hverken i Loci eller i de 2 foreninger for gamle danske husdyrracers blade - eller noget andet sted hvor de kunne orientere det bagland, de skulle repræsentere.

Det viser lidt om hvor svært det med græsrodder i statslige udvalg er. Hvis ikke repræsentanterne har en støttegruppe bag sig, ender de let med at blive druknet i de papirdynger, som embedsværket har hele arbejdstiden til at producere og megen erfaring i at håndtere.

I Landerapportens kommissorium står at rapporten ville komme ud til høring blandt en bred kreds af interesserede før den blev sendt til FAO.

Der har imidlertid ingen høring været og rapporten er sendt til FAO - inklusive kommissoriet, som må give FAO det indtryk at det er gået helt rigtigt til i lille demokratiske Danmark.

Så måske bliver der et lille efterspil.

Medlemsannoncer

medlemsannonce

- kun køb, salg, bytte med relation til bevarelse af den levende kulturarv.
- ikke kommerciel - ikke momsregistreret
- max. 160 tegn og mellemrum

sælges: 3.2 Dværggumpehøns
Sorte haleløse dværghøns fra iår, naturligt ud-
rugede og gode æglæggere.
henv. Peter Hansen, Roskilde tlf. 4635.4751

sælges: Havetidsskrifter
Det Danske Haveselskabs tidsskrift HAVEN
årg. 1968-1978. 6 kr. stk. + porto
henv. Heine. tlf 7587.3008

Loci nr. 1 2004

Sidste frist for artikler og annoncer: 25 dec. 2003

Udkommer: 1. feb.

Køkkenhaven Den grønne arv Af Lena Israelsson

192 s. indb. Rigt og smukt ill.

En bog om praktisk havebrug i et historisk perspektiv.

Tung af viden og erfaring,
men let læst som en roman.

Et fund til kr

150,-

Læs anmeldelsen i LOCI og bestil bogen på adressen
liber@ce-publishers, eller ring til 3312 2114.

Du kan også indsende eller faxe kuponen til forlaget.
Den næste dag har du bogen.

BESTILLINGSKUPON

Navn

Adresse

Postnr.

By

Send mig Køkkenhaven, kr.150,- incl postopkrævning

TIL Christian Ejlers' Forlag

Sølvgade 38/3, 1307 København K / Fax 3312 2884

CHRISTIAN EJLERS' FORLAG

GRU igen igen...

Det nye genressourceudvalg (GRU) har ikke været den fornyelse mange havde forventet efter den lange evalueringsproces, hvor Mariann Fischer Boel i flere omgang bad om yderligere oplysninger fra avlere, foreninger og græsrødder.

Det vi alle troede skulle være en ny start med tavlen visket ren, og med udgangspunkt i at problemerne nu var beskrevet grundigt af græsrødder og de Internationale eksperter - er blevet hvad Gamle Danske Husdyrracers (GDH) formand kalder "gammel vin på nye flasker".

Det nye udvalg har et uheldigt sammenfald af interesser og personer med det gamle GRU. I stedet for et udvalg der med friske øjne tager udgangspunkt i Riokonventionen med det mål at få den biologiske mangfoldighed til igen at blomstre i Danmark, er det blevet et udvalg, der forsøger at lægge en ny og smartere makeup - uden at få de gamle lig i lasten smidt over bord.

cit:

"Havde man forestillet sig, at udvalgsmedlemmer, hvis besætning består af rekonstruktionsdyr - eller forskningsmæssige indsats havde begrænset sig til samme - skulle stå offentligt frem og beklage det passerede? Næppe. - I dette univers er begrebet inhabilitet aldrig rigtigt slået an - det er snarere en kvalifikation."

Knud Theil, formand for GDH

Sammensætning af udvalges ekspertpanel havde været velvalgt, hvis dette var et udvalg, der skulle overvåge den genetiske bæredygtighed i landbrugets aktive produktionsracer. Sammensætningen er helt ved siden af, hvis udvalget skal være gearet til at føre Riokonventionens intention ud i livet, - bevare småavlerkulturen og de historiske husdyrracer.

En af udvalgets fremtrædende eksperter Lars Gjør Christensen, der repræsenterer Landbohøjskolen, er ligefrem gået ind i udvalget med den forudsætning, at han kun mener at Riokonventionen gælder i U-landene og det fremgår endda, at han betvivler internationale bevarings eksperter som Lawrence Aldersons viden om bevarende avl af gamle racer.

Græsrødsrepræsentanterne er i mindretal og istedet for ekspertise, der kunne hjælpe til med opgaven, må de slås med eksperter, der vil omdefinere opgaven.

I den nye arbejdsplan går en rød tråd igennem hele planen: Man skal have styr på avlerne - de skal avle efter eksperter-

Citat:

"Omkring GRU, så er der kun at sige, at det øjensynligt er tidsspilde. Vi er ikke kommet ud af stedet i den tid jeg har fulgt med. Og det er simpelthen for dumt at bruge tid og penge på."

Hans Nørgaard, autodidakt kvæghistoriker

nes anvisninger - ikke som Riokonventionen siger: Bevare og respektere traditionel viden og praksis i befolkningen.

Virkemidlerne er en blanding af stok og gulerod: Tilskud hvis man avler og registrerer som "man skal", hvis man skriver foreningernes vedtægter efter udvalgets anvisninger og hvis man sammenparrer dyrene efter planer udvalget godkender. Bliver nogle for selvstændige, bortfalder tilskud.

Biologisk mangfoldighed, foreningsfrihed, traditionel avlerkultur osv. - det er for besværligt! Landbrugets modeller for avlsstyring må overføres på de avlere og racer landbruget for længst har kasseret.

Det er tvivlsomt om GRU kan ændres grundlæggende. Det er og bliver et genetisk orienteret projekt som tager udgangspunkt i at sikre et reservedelslager af gener til fremtidig landbrug.

For de historiske racer og deres avlere, er der brug for et egentligt udvalg for biologisk og kulturel mangfoldighed, der kan tage sig af Riokonventionens forpligtigelser bredt. Et udvalg, hvor en stor del af ekspertpanelet er etnologer, sociologer, historikere o.lign., og hvor hele den danske småavlerkultur er bredt repræsenteret af græsrødsrepræsentanter. Et udvalg med en klart defineret opgave i at bevare traditionel viden og praksis omkring biologisk mangfoldighed, genskabe respekt om småavlerkultur og traditionel dyrehold og fremme bevarelse og udvikling af biologisk og genetisk mangfoldighed i den danske småavlerkultur.

Heine Refsing

Citat:

"Jeg synes helt klart, at det ville være ideelt, hvis vi fik et "Udvalg til bevarelse af den biologiske mangfoldighed i lokalt avlede dyr og planter."

Et udvalgt sammensat, så det helt naturligt tager udgangspunkt i avlerens "øje", sådan som traditionen gennem flere hundrede år har skabt begreberne racer og sorter. Man kan diskutere om landbruget ikke selv kunne stå for nedfrysningen af gener. Under alle omstændigheder ville landbruget jo altid, med denne model, have mulighed for at finde gener i de levende dyr hos avlerne"

Birgit Bak, græsrødsrepræsentant i GRU

bilag 70

Center for Bio-diversitet

høringssvar

Ny strategi for bevarelse af gamle husdyrracer

Høringssvar i forbindelse med udarbejdelse af en ny dansk strategi for bevarelse af husdyr genetiske ressourcer.

8 foreninger der tilsammen repræsenterer mere end 10000 danske småavlere står bag dette høringssvar, på et forslag til ny strategi som er præget af industrilandbrugets vante forestillinger om hvad bevarelse af biologisk mangfoldighed, og mangel på respekt for den folkelige avlerkultur der gennem århundreder har skabt og vedligeholdt den biologiske mangfoldighed i vore mange forskellige husdyr. (Læs forslaget [klik her](#))

12.03.2003

Til Fødevareministeriets departement

Høringssvar vedrørende forslaget til "strategi for bevarelse af husdyr genetiske ressourcer"

Indledningsvis må vi beklage den korte høringsfrist, som et udtryk for den velkendte mangel på forståelse for arbejdsvilkårene for de frivillige aktører på dette område.

Det er endnu uklart hvad strategien er tænkt at omfatte, vi har spurgt Fødevareministeren i et brev af 28. feb. 2003 om:
(Læs brevet på Folketingets hjemmeside [klik her](#))

1) dette kun er tænkt som plan for udvalgte nationale racer ?

og om

2) ministeriet arbejder med planer for implementeringen af Riokonventionens mere bredde forpligtigelser i forhold til bevarelse af domesticeret biologisk mangfoldighed ?

Det har vi imidlertid ikke fået svar på inden høringsfristens udløb.

Derfor forholder høringssvaret sig til begge muligheder.

A: Implementering af Konventionen om biologisk mangfoldighed

Hvis strategien er tænkt at stå alene, som Danmarks implementering af forpligtigelserne vedrørende domesticerede dyr, er der ikke så meget andet at sige end at Danmark åbenbart ikke agter at overholde Riokonventionen.

For di forslaget:

- 1) Ikke har en model for den nødvendige regelsanering generelt.
- 2) Ikke forholder sig til beskyttelsen og begunstiggelse af avlerkulturen, kun bevarelse af genetisk materiale.
- 3) Ikke forholder sig til biologisk mangfoldighed i et bredt perspektiv, men kun nationale racer.

I konventionen hedder det at underskriverne skal:

"identificere processer og kategorier af aktiviteter, som har eller kan formodes at have betydelige negative virkninger på bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed og overvåge virkningerne heraf ved prøvetagning og andre metoder"
(Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 7c)

"udvikle eller bevare lovgivning og/eller andre regulerende virkemidler til at beskytte truede arter og populationer"
"regulere eller forvalte de pågældende processer og kategorier af aktiviteter i tilfælde, hvor en betydelig negativ indvirkning på den biologiske mangfoldighed er blevet påpeget i medfør af artikel 7"
(Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 8k og 8l)

"integrere hensynet til bevarelse og bæredygtig udnyttelse af de biologiske ressourcer i deres beslutningsprocesser"
"iræffe foranstaltninger vedrørende udnyttelsen af de biologiske ressourcer for at undgå eller mindske negative følger for den biologiske mangfoldighed"
(Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 10a og 10b)

"respektere, beskytte og bevare viden og praksis, der findes hos lokale samfund, med en traditionel levevis, som har betydning for bevarelsen af den biologiske mangfoldighed"
(Konventionen om biologisk mangfoldighed 8 j).

"beskytte og fremme sædvanemæssig udnyttelse af de biologiske ressourcer i overensstemmelse med den traditionelle kultur, når denne er forenelig med hensynet til bevarelse eller bæredygtig udnyttelse"
(Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 10c)

Og en af den Internationale Evaluerings 12 anbefalinger var som bekendt:

"Nye bestemmelser til kontrol af sygdomsudbrud, eller blot en stigning i standarderne for dyresundhed, kan have alvorlig indvirkning på opretholdelsen af racer i bevaringsplaner. ANBEFALING: Det bør tilstræbes, i det er sikkert og hensigtsmæssigt, at der opnås fritagelse fra visse veterinære bestemmelser på såvel nationalt som EU-niveau"
(Alderson, Mousing og Oldenbroeck. København, maj 2002)

I et velstående land som Danmark er det ikke økonomiske forhold men bureaukratiske besværligheder, der er den største hindring for, at folk avler de urentable racer. Hobbyavlere har råd til at avle dyr for bevaringsformål, æstetiske kvaliteter, kulturhistorisk interesse, osv. - uden skelen til et kvantitativt udbytte. Derfor er netop disse dele af Konventionen om biologisk mangfoldighed, de vigtigste i Danmark. Derfor er det forunderligt, at man endnu mere end 10 år efter underskrivelsen ikke har taget fat på de områder, hvor man kunne gøre en hel masse for den biologiske mangfoldighed, uden at det ville koste tilskud og dermed skatte kroner - nemlig regelsanering og de-regulering for småavlere.

Den traditionelle danske bondekultur overlever idag i kulturelle nicher som småavlere, hobbyavlere, selvforsynere, raceavlere og lignende. Fælles for disse er at de har bevaret meget af den respekt for dyrene som kendetegnede den traditionelle bondekultur, inden effektiviseringen begyndte at omforme landbruget til en mere industriel produktion, der opfatter dyrene som enheder. Konventionen om biologisk mangfoldighed forpligtiger til at bevare dyrene og planterne in situ; men også til at begunstige og beskytte den traditionelle livstil og kultur, der hører sammen med avlen af tamme dyr og planter. Uden avlerne og avlerkulturen bliver gamle husdyrracer hjemløse, derfor er det et kæmpe paradoks, når danske myndigheder gør livet så surt for avlerne, at de opgiver at hobbyavle, samtidig med at man laver fine støtteordninger til bevarelse af gamle racer!

Eksempel:

Nogle af de danske bureaukratiske regler er formodentlig enestående i verden. Det gælder f.eks. reglerne om registrering af salg af racefjerkræ, der betyder at den lovlydige avler skal være "registreret sælger" og føre notater om salg af blot en dværghøne eller due i 5 år. Et eksempel på regler, der har haft "betydelige negative virkninger på bevarelse og bæredygtig udnyttelse af den biologiske mangfoldighed - artikel 7c", fordi avlere af traditionelle racer fortrænges fra markedet, når de ikke orker at få deres salg af nogle få høns eller duer belagt med bureaukrati og derfor overlader scenen til folk, der sælger industrihybrider til hobbyavl. Reglerne har ikke haft nogle positive effekter, men har fortrængt de bevaringsværdige racer fra det offentlige rum og truer dermed på længere sigt med at fortrænge en folkelig kultur med århundrede lange rødder i Danmark.

Bevaringen af de racer denne strategi opremses er vigtig, men også det ville være nemmere og billigere, hvis man forbedrer vilkårene for biologisk mangfoldighed generelt

B: Kun en national strategi

Hvis strategien kun er en slags midlertidig redningsplan for nationale racer mangler den alligevel bredde:

1) Den bør som et minimum anerkende alle de racer og subpopulationer, der kun findes i Danmark, som en del af det nationale program, fordi anerkendelsen vil motivere avlerne til større respekt omkring deres race, også selvom det ikke indebærer tilskud til den enkelte avler.

2) Den bør også omfatte racer der primært har kulturelle og sociale formål, sådan som duer og hunde, katte mv.

Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 2 definerer netop opdrættede og dyrkede arter som: "arter, hvis naturlige udviklingsproces mennesket har indvirket på med henblik på at imødekomme sine behov"

FAOs anbefalinger nævner ligeledes flere steder betydningen af at bevare racer med kulturelle, sociale og rekreative funktioner.

Netop i den mest udviklede del af verden er mange racer allerede overgået til en primær kulturel anvendelse, det gælder f.eks. mange fjerkræ- og hesteracer, og mange flere racers overlevelses-mulighederne afhænger af om de finder en niche hvor deres produktive egenskaber erstattes af mere rekreative formål. Den proces bør fremmes i en dansk strategi, fordi der er et stort potentiale for biologisk mangfoldighed i at opfylde folks rekreative behov med bevaringsværdige racer og levende kulturarv.

Under de rette forhold har de gammeldags racer mulighed for at blive populære til sådanne alternative formål, måske så populære at støtteordninger bliver af mindre betydning for dem, - det er allerede nu tilfældet for høns, duer, ænder, gæs, får, geder og heste. Problemet for disse arter er ikke manglen på interesserede avlere, men at interesserede skræmmes væk af regeljungle, bureaukati og skrappes veterinære regler.

Fleere 3. verdens lande lister på FAOs World Watch List racer, der alene er frembragt til kulturelle formål og underholdning, netop i Danmark burde vi have forståelse for, at menneskets behov er meget andet end landbrugsprodukter, der kan spises.

Råderetten over dyrene

Forslaget om at topstyre avlen er et af de højnefaldende eksempler på at udvalget slet ikke tager Riokonventionen alvorligt; men lader sig styre af landbrugsorganisationernes vanetænkning. Riokonventionen understreger flere steder at udgangspunktet både er bevaring af genetisk materiale og befolkningens rettigheder f.eks.:

"respektere, beskytte og bevare viden og praksis, der findes hos lokale samfund, med en traditionel levevis, som har betydning for bevarelsen af den biologiske mangfoldighed" (Konventionen om biologisk mangfoldighed 8 j).

"beskytte og fremme sædvanemæssig udnyttelse af de biologiske ressourcer i overensstemmelse med den traditionelle kultur, når denne er forenelig med hensynet til bevaring eller bæredygtig udnyttelse" (Konventionen om biologisk mangfoldighed artikel 10c)

Men udvalgets parole er åbenbart at de mennesker, der har reddet dyrene, nu ikke længere er gode nok, med mindre de vil overtage de avlsmetoder, der netop har udryddet biologisk mangfoldighed gennem 1900-tallet.

Er de samme metoder både er de bedste til at udrydde mangfoldighed og til at bevare den ?

Vil der stadig være motivationen til at arbejde med økonomisk urentable dyr, hvis den avlerglæde der udspringer af at styre avlen overtages af et statsligt ekspertpanel ?

Vi tvivler!

Man opfylder næppe forpligtelserne i forhold til Riokonventionen om at respektere den traditionelle kultur og dens sædvanemæssige forvaltning af dyrene med denne model. Den topstyrede model vil kræve større økonomiske ressourcer samtidig med at den vil bevare mindre genetisk variation, og de gamle konflikter mellem Genressourceudvalget og småavlerne på gulvet vil fortsætte.

In situ - ex situ

Opprioriteringen af bevaring iform af nedfrosset materiale er helt ude af trit med internationale standarder:

Når Riokonventionen om biologisk mangfoldighed anbefaler in situ bevarelse som hovedprioritet er det ikke fordi cryokonserveringen ikke var veludviklet nok i 1992; men primært fordi:

1) de levende populationer in situ skal være store nok til at være genetisk bæredygtige selv hvis uheld gør at det nedfrosne materiale går tabt. Nedfrosset materiale er meget sårbart uanset om det er i en, to eller 3 fryser. Tekniske fejl kan altid opstå, krig, terror eller naturlige katastrofer kan direkte ramme lageret eller gøre forsyninger af strøm og andre forhold ustabile. Derfor er de sædvanlige anbefalinger min. 1000 hundyr og 200 handyr spredt på flest mulige lokaliteter, som man også anbefaler i udkastet til dansk landerapport fra 25.11.02

2) Hele Riokonventionen er grundlæggende et ønske om at bevare den naturlige bæredygtige verden intakt i folks hverdag, for at holde andre udviklingsveje åbne og tilgængelige, og som sikkerhed hvis det højteknologiske verdenssamfund kolliderer globalt eller regionalt; hvilket alle ved kan udløses af finansielle- eller energikriser, såvel som naturkatastrofer.

3) Konventionen ligeså meget er en sikring af befolkningens ret til den biologiske mangfoldighed og til at bevare en traditionel livsstil knyttet til denne mangfoldighed, og almindelige menneskers adgang til dyrene er mindst talt ikke sikret ved nedfrysning af genetisk materiale.

Endelig kalkulerer rapporten med en kontroversiel fremtidig teknik som "voksen kloning". Det er imidlertid helt uholdbart at basere bevaringen på en teknik, der endnu ikke fungerer, og som er så kontroversiel, at den måske aldrig bliver tilladt.

Forskerne har vel ikke allerede glemt, at køerne, drægtige med klonede kalve på KVL, ikke fik lov at føde dem, fordi befolkningens etik siger fra overfor metoden.

Forhåbentlig har de heller ikke glemt, at eksperimentet viste, at de næsten færdigt udviklede kalve var så fulde af defekter, som ingen kunne forklare, at forskerne selv skønnede, at kalvene ikke havde kunnet leve, selv om de var blevet født naturligt.

Sammensætningen af det nye udvalg

Forslaget vidner om manglende fornemmelse for hvem det er, der har bevaret dyrene, og fremover kan bevare dyrene; man foreslår således at 3 af det nye genressourceudvalgs medlemmer skal udpeges af industrilandbrugets organisationer, og forestiller sig at disse medlemmer skal være græsroddernes repræsentanter.

De store landbrugsorganisationer repræsenterer i vid udstrækning de modsatte interesser, fordi stort set ingen af avlerne er landmænd i moderne forstand; men derimod småavlere, hobbyavlere, selvforsynere, raceavlere og lignende kulturelle nicher hvor den traditionelle danske bondekultur har overlevet, siden den for mange år siden blev fortrængt fra det produktive landbrug af effektivitetshensyn, ganske som de gammeldags racer vi ønsker at bevare blev fortrængt.

Center for Bio-diversitet foreslog i det oplæg Fødevarerministeren bad om, et nyt udvalg for bevarelse af biologisk mangfoldighed helt uden landbrugsinteresser ud fra den opfattelse, at det produktionsorienterede industrilandbrug, som har kasseret de gamle racer for årtier siden, næppe kan være de bedste til at forestå bevarelsen af disse racer, og ikke har noget til fælles med de småavlere, der bevare dyrene.

Landbrugets organisationer repræsenterer i vid udstrækning en modpart ikke en medpart, og det lever ikke op til danske demokratiske traditioner, hvis disse store organisationer skal udpege repræsentanter for græsrodderne.

Erfaringerne med det gamle GRU og strategiudvalget viser, at det er vigtigt at alle har fornemmelse for begge opgavens sider dyrene og avlerne.

I FAOs blad AGRI nr 32; 2002 i artiklen: "Conservation of farm animal biodiversity: history and prospects" beskriver J. Hodges hvordan man internationalt allerede for et årti siden erkendte at Top-down approacher måtte erstattes af en bottom-up tilgang til bevaringsarbejdet hvor man støtter NGOerne ikke styrer dem.

Det gamle Genressourceudvalgs fiasko skyldtes den arrogante tone, og den manglende forståelse af at når folk gør et frivilligt arbejde, er de deres egne chefer. Vil man være chef og styre folks avl, må man ansætte dem på overenskomstmæssige vilkår - og det er ingen af parterne interesseret i.

Strategiforslaget er præget af den samme mangel på respekt for småavlerne, og skal et nyt udvalg komme til at fungere, må man komme græsrodderne meget mere i møde. Kulturministeriets repræsentant bør f.eks. snarere være etnolog end komme fra museumsverdenen, som på mange fronter har gjort en så uheldig figur i forhold til græsrodderne, at der ikke kan findes en person i museums miljøet, som vil nyde tillid.

Man må lade dem der yder mest nemlig avlerne sætte dagsordenen, og lade det nye udvalg betjene græsrodderne - ikke dirigere dem.

Dyretilskud

Enkeltdyrtilskud bør om muligt på længere sigt erstattes af andre begunstigelser af små dyrehold og gammeldags racer i bred forstand.

Problemet er størst med kvæget, og her kunne man måske forestille sig gratis mælkekvoter til besætninger, der kun har gamle malkeracer. En løsning der vil fremme in situ bevarelse. For at forsinke indavl vil tilskud der skaber incitament til at lade moderdyr opnå en høj alder være en god ide. Det er i det hele taget vigtigt at tænke i andre baner end de sædvanlige produktionskoblede landbrugsstøtteordninger. Det er genetisk mangfoldighed ikke produktion der skal fremmes.

Allerede nu kunne tilskuddene med fordel omlægges til:

1) Tilskud til salg af avlsdyr for at fremme spredning til nye avlere.

(tilskud pr. fødsel sikrer ikke flere avlsdyr fordi afkommet måske istedet fedes op til slagting)

2) Tilskud til moderdyr for at sikre basispopulationen, hvis der ikke er afsætning på avlsdyr.
-for at fremme høj levealder og kontinuitet bør tilskuddet udbetales til alle moderdyr der har født inden for f.eks. de sidste 3 - 4 år.

3) Et lidt højere tilskud til alle handyr der har fået afkom inden for f.eks. de sidste 3 - 4 år.

Sporene fra det gamle GRU skræmmer, idet udskiftningen blandt de avlere, der bliver engageret med lokkende dyretilskud er uhørt høj, i forhold til de racer hvor avlerne har et sammenhold i en forening for deres race, - uanset om de får tilskud eller ej.
Man kan ikke redde den biologiske mangfoldighed, ved at erstatte de avlere, der avler fordi de er en del af en kultur og af kærlighed til dyrene; med folk der har dyr for at få tilskud.

Derfor mener vi generelt tilskud til enkelt dyr er et nødvendigt onde i en overgangsperiode ihvertfald for de fleste racer.

Tilskudsmidlerne bør i højere grad bruges til at styrke græsrodsforeningerne, så informationsniveauet blandt avlerne styrkes. Den svenske model hvor Staten udeler 1,6 mill. kr. pr. år til de forskellige græsrodsforeninger, der er engageret i bevaringsarbejdet kunne være et forbillede. Foreningerne søger hvert år om penge og bruger typisk pengene til at trykke medlemsblade og andre publikationer for samt til sekretariats-funktioner.

Sammenfatning

Intensionerne med Konventionen om biologisk mangfoldighed er at den biologiske mangfoldighed igen skal blomstre op. Men dette forslag til strategi er kun et spagt forsøg på at sætte tilbagegangen i stå for få udvalgte racer, endda på en måde der er meget sårbar for strømsvigt. Den rummer slet ingen visioner for hvordan man igen kan give mangfoldigheden vækstmuligheder.

Som det hedder i udkastet til Landerapport 25.11.02:

"Den nationale kapacitet på alle områder vedrørende bevaring og udvikling af husdyrgenetiske ressourcer er høj. Danmark har ressourcer til at udnytte landets righoldige udvalg af husdyrracer og til at bevare landets gamle nationale racer."

Den fattige model kan bedst betegnes som vågeblus, og det er flovt at et rigt og oplyst land som Danmark ikke er kommet videre end dette 10 år efter underskrivelsen af Riokonventionen.

Underskrivere marts 2003:

Landsforeningen Praktisk Økologi, Maglevænget 61 4571 Grevinge tlf. 7020.8383

Foreningen har 3200 medlemmer heriblandt mange småavlere og selvforsynere der er optaget af at almindelige menneskers ret til at holde og avle dyr forbedres.
Per Kølster

Danmarks Racedueforeninger, Læsøvej 29, 4700 Næstved tlf. 5573.5674

Foreningen har 1200 medlemmer, der avler ca. 200 dueracer, og derfor meget interesserede i bedre vilkår for den levende kulturarv vi forvalter.
Hans Ove Christiansen

Danmarks Fjerkræavlerforening for Raceavl, Nørreport Centeret, 7500 Holstebro. tlf. 9740.7944

Dffr har ca. 4000 medlemmer der bevarer mere end 140 gamle fjerkræracers.
Willy Littau

Selskabet for Dansk Spids, Miklagaard Løgstørvej 28, 8832 Skals. tlf. 8669.7373

Selskabet hører under Dansk Kennel Klub, og varetager bevarelsen af racen "Dansk Spids"
Leif Lehmann

Danmarks Gedeavlerforening, Ørslevvej 330 A, Holsteinborg, 4243 Rude. tlf. 5545.1424

Foreningen er 20 år gammel, der bl.a. arbejder for at forbedre vilkårene for gedeavl i Danmark.
Anne Bjørklund

Frie bønder - Levende land, Sekretariatet Hvedebjergvej 50, 8220 Brabrand

Børge Larsen

Mohairforeningen i Danmark, Harresøvej 11, 7300 Jelling

Forening for nordiske Mohair-gedeavlere siden 1987.
Marianne Baur

Danmarks Kaninavlerforening Østerbyvej 1, Bølling, 6900 Skjern

Foreningen har 1400 medlemmer, der avler over 50 forskellige kaninracer i flere hundrede forskellige varianter.
Esben Midtby

Center for Bio-diversitet, Hvejselvej 127, 7300 Jelling. tlf. 7587.3008

Centeret er et uafhængigt informationscenter for domesticeret biologisk mangfoldighed med 220 støttemedlemmer.
Heine Refsing

Tilbage til centeret -- Støt centerets arbejde -- send et e-brev til Center for Bio-diversitet

© Center for Bio-diversitet. - Ophavsret på Internet

Denne side er senest revideret marts 2003.

Links til disse sider bedes knyttet til forsiden, for at undgå "døde links" ved omlægninger af siderne.

Center for Bio-diversitet har til formål at fremme den biologiske mangfoldighed og bevarelsen af gamle og nye varieteter med værdifulde egenskaber.

Centerets websider redigeres af Heine Refsing

Danmark bluffer FAO !

Danmark fører FAO bag lyset i forbindelse med bevaringen af gamle husdyrracer

Når Fødevareminister Marian Fischer Boel i den kommende uge skal deltage i FAOs møde i Rom, kommer hun på en svær opgave.

Blandt mødets emner er FAOs flagskibs-projekt den store globale "State of the world report", som skal beskrive situationen for gamle husdyrracer på hele kloden.

Projektet har kørt i flere år hvor de enkelte lande har forberedt "landerapporter" om situationen i det enkelte land. Ifølge oplægget fra FAO skulle alle lokale aktører involveres i processen med at udfærdige de enkelte landerapporter ikke mindst de aktive græsrødder og NGOere.

Danmark har haft en væsentlig rolle i processen og blandt andet afholdt kurser for østeuropæiske lande i hvordan de skulle gennemføre en korrekt demokratisk proces omkring deres "landerapporter".

I Fødevareministeriets kommissorium for udarbejdelsen af den danske "landerapport", fastsætter ministeriet da også en høring "for en bred kreds af interesserede parter" før en endelige og godkendt landerapport for Danmark sendes til FAO.

Det ekspertudvalg, der med basis på Forskningscenter Foulum, har udarbejdet den danske "landerapport", har imidlertid fundet demokratiet for besværligt, og har sendt rapporten til FAO uden at den har været i høring hos de involverede organisationer og private aktører.

Ingen af de 9 foreninger, der indsendte et fælles høringssvar (se: dette link) i forbindelse med Danmarks nye strategi for bevaring af gamle husdyrracer, har haft "landerapporten" til FAO i høring, og det samme gælder alle andre der deltager i den danske bevaring af umoderne husdyrracer.

Alligevel fremgår det af den engelske version af "landerapporten" at den er udarbejdet i det foreskrevne bredde fælleskab med alle aktører og til sidst har været ude til høring i en bred kreds af interesserede. Gruppen af eksperter og embedsmænd på Forskningscenter Foulum er således gået bag Ministerens ryg og har ført FAO bag lyset. Hvilket gør det svært for Danmark at undervise andre lande i demokrati.

Årsagen kan være at rapporten slet ikke kommer ind på de egentlige trusler mod de bevaringsværdige husdyr i et højtudviklet land som Danmark; udvalget har øjensynligt ønsket at sende FAO et skønmaleri, der matcher Danmarks selvopfattelse som det gode eksempel andre skal lære af. Dette skønmaleri er imidlertid langt fra den danske virkelighed, hvor stadig flere avlere og dyr forsvinder, selvom Danmark officielt har underskrevet Riokonventionen.

Birgit Bak - græsrodsrepræsentant i det nye Genressourceudvalg - har bedt om at få forløbet med Landerapporten på udvalgets dagsorden til førstkommende møde.

Den danske landerapport kan downloades Forskningscenter Foulums hjemmeside:
<http://www.agrsci.dk/nyhedsarkiv/Rapportering-FAO-08082003.shtml>

9 græsrodsforeningers fælles høringssvar tidligere på året i forbindelse med den nye danske strategi for bevaringsarbejdet afspejler de reelle problemer som de bevaringsværdige avlere slås med i hverdagen - og kan læses på Center for Biodiversitets hjemmeside:
<http://www.alco.dk/biodiverse>

Venlig hilsen

Heine Refsing, Center for Biodiversitet

VRINSK. Oregaard har sine egne argumenter for parring af dyr, så der ikke sker indavl.

Oprindelige husdyr. En gruppe private avlere viede deres liv til at og det udløste en kamp om, hvilke dyr der er de mest originale. Str

Engang var en ko en ko, et f

Af Julie Ring-Hansen.

Metallågen ind til bindingsværkshuset hænger halvvejs hen ad grusstien, mens resterne af den holdes sammen af blå nylonreb. Til venstre for lågen ligger sorte rester af en halmstak, der blev brændt af for et par år siden.

Stig Benzon, som bor på den gamle, fynske Oregaard er ikke i tvivl om, at nogen vil ham det ondt og derfor har brændt halmen af. Og at det er sket som udslag af en kamp, han har ført mod det offentlige, mod naboer og mod andre kvægavlere siden 1980'erne.

I over tyve år har Stig Benzon sammen med sine forældre Gorm og Birthe drevet en gård, der rummer landets største samling af oprindelige, danske husdyrracer. Kvæg, heste, får, geder og høns.

Husdyrene er af gamle racer, som er blevet fortrængt af moderne produktionsracer, der giver mere mælk, flere æg og mere kød for færre penge. De gamle racer ville uddø, hvis ingen beskæftigede sig med at bevare dem.

Benzon mener derfor, han og hans forældre gør Danmark en tjeneste.

Andre mener, at deres metoder er tvivlsomme, og at familien får tildelt midler, den ikke er berettiget til, når det handler om kvæg.

Omkring 25 danske landbrug beskæftiger sig med at bevare generne fra gamle danske kvægracer. Hvis gårdene kunne samarbejde, ville bevaringsarbejdet, der skal sikre en biologisk mangfoldighed i Danmark, fungere fint.

I stedet er det ved at drukne i en strid om avlsmetoder, tilskud og magtmisbrug, og parterne i striden står stejlt i deres kritik af hinanden.

»Når man har kæmpet så meget for en sag, vil man jo helst ikke stoppe. Selv om det er ret stressende, og arbejdsforholdene er frygtelige«, siger Stig Benzon.

Hvad er en oprindelig ko

Egentlig handler bevaringsarbejdet om genetisk sikring og udvikling af fødevarer.

Hvis ikke generne fra de oprindelige husdyr bevares, mister man muligheden for at spole tiden tilbage i tilfælde af, at avlen af de moderne højeffektive husdyr skulle gå galt.

Men i Danmark er bevaringsarbejdet en kamp på ord og tro – en religionskrig med flere forskellige aktører.

Stig, Gorm og Birthe Benzon fra Oregaard stiftede i 1985 foreningen 'Gamle Danske Husdyrracer' sammen med en gruppe andre avlere.

Kort efter nedsatte Landbrugsministeren et såkaldt genressourceudvalg til at koordinere bevaringsarbejdet.

Men udvalget og den private forening kunne ikke blive enige om, hvad en oprindelig ko er, og hvordan den skal fremavles.

Derfor stiftede en anden gruppe avlere – med tæt forbindelse til udvalget – en konkurrerende forening, 'Danske Husdyr'. Avlerne i den første forening følte sig lukket ude af 'det gode selskab'.

Siden har uenigheden om mål og midler været massiv.

Danmark har for længst underskrevet Rio-konventionen, som forpligter staten at sikre den biologiske mangfoldighed. Det betyder ifølge det uafhængige Center for Biodiversitet, at alle de levende racer, der findes i Danmark, skal bevares.

Men i 2002 evaluerede en international komité (IEC) bevaringsarbejdet i Danmark. Komitéen konkluderede, at

der er stor risiko for, at arter går tabt, og at den offentlige støtte er spildt, fordi avlerne ikke er på talefod og statens arbejde med bevaring er dårligt koordineret. Komitéen understregede også, at det danske bevaringsarbejde har lidt »alvorlig skade grundet interne tvister«.

Den reneste race

Foreningen Danske Husdyr, der i dag har et medlem og to tidligere medlemmer i genressourceudvalget, mener, at Oregaard får tilskud på falske præmier.

»Det er nok der, stridsøksen er skarp. For de skal selvfølgelig behandles og have tilskud som alle andre, når de opfylder de samme betingelser. Så enkelt er det«, siger formand i Danske Husdyr Jørgen Gravensen.

Men det er netop betingelserne, der ikke har været enkle at acceptere for Oregaard. De får op til 3.000 kroner per dyr i såkaldt dyreenhedstilskud. Afgørende for støtten er, at dyrene er af de gamle, truede racer. Derfor bruger genressourceudvalget og de fleste avlere stambøger. Men det gør Oregaard ikke, og det har påkaldt sig vrede hos konkurrenterne.

Stig Benzon erkender, at man i husdyrparken ikke fik orden i papirerne før år 2000. Med et autodidakt, trænet øje, har han samlet sine dyr fra alle afkroge af landet. Er han kørt forbi en besætning, der har set ud, som de gjorde i guldaldermalernes tid, har det vakt hans interesse.

»Vi har bevidst satset på at få fat i de gamle typer frem for nogle nyere med papirer. Jeg er gået efter dyrenes udseende og har troet på de menneskers historie, som jeg har købt dyrene af«, siger han.

Samtidig har han indtil 2000 sværget til en uortodoks avlsmetode, som han

HVÆS. Oregaard er en Noahs Ark af gamle, danske dyreracer. Diskussionen går på, hvordan man har bevis for det. – Foto: Lars Skaaning

at bevare gamle danske køer. Så begyndte staten at støtte sagen, riden spænder ben for det samlede bevaringsarbejde i Danmark.

får et får og en hest en hest

mener, forhindrer indavl. I stedet for at inseminere eller styre tyren, hen til en bestemt ko, lader han tyrene finde frem til koen selv. Men det besværliggør registrering af avlen, fordi parringen i princippet kan foregå i ly af mørket.

Mens Oregaard på den ene side ikke kan føre bevis gennem stamtavler, kan de andre avlere heller ikke påstå at have racerene dyr.

Mange laver nemlig tilbagekrydsning, hvor forskellige blodbaner bliver blandet i forsøget på at rekonstruere en race, og det er hverken acceptabelt for Stig Benzon eller den internationale evalueringskomite, der skriver: »Genressourceudvalget som et statsligt organ burde hellige sig bevaring og ikke rekonstruktion».

Farlig sympati

I foråret åbnede sygeplejerske Lilli Jensen sin private pengepung og donerede over 100.000 kroner til Oregaard.

Hun kunne ikke længere holde ud at høre på flere historier i pressen om, at Oregaards Agersø-kvæg skulle slages. Kvægets oprindelse er ved at blive undersøgt ved en blodprøve, men de 30 dyr som Lilli Jensen har finansieret, er ifølge Stig Benzon den sidste rest af en ellers uddød race.

Og da familien Benzon ikke havde råd til at have dem længere, solgte de dem til en kreaturhandler, der ville slagte dem.

Ligesom historien om det afbrændte halm, beskylder flere af Politikens kilder øvelsen med Agersø-kvæget hos kreaturhandleren for at være et presstunt.

Siden Lilli Jensen donerede penge til kvæget, har hun haft problemer med den såkaldte nabogruppe. Gruppen har anmeldt Oregaard for dyremishandling og holder jævnlige øje med gården langs hegnet.

Nabogrubbens Stig Jakobsen har skrevet et brev til Lilli Jensen, hvor han fraråder hende at hjælpe Oregaard: »Jeg skriver til dig privat, da jeg meget vil opfordre dig til kraftigt og grundigt at overveje, om det overhovedet gavner dyrene eller noget formål at ofre sine sparepenge«, stod der i brevet.

Det fortæller også, at nabogrubbens eneste formål er at arbejde for en forbedring af dyrevelfærden på Oregaard.

Lilli Jensen er rystet over nabogrubbens midler.

»At sende mig sådan et brev er bare så strengt. Amoralisk ud over alle grænser«, siger hun.

»Det er for moralens skyld, man skal lade være med at støtte dem. De har ikke en gnist forstand på dyr eller økonomi, og vi har ikke noget at bruge dem til«, siger Stig Jakobsen, der selv er landmand med 40 stykker Hereford kvæg.

Benspænd i avlen

Den engang hvide Toyota Corolla, som Stig Benzon kører, er lånt af en af gårdens venligtsindede naboer. Bilens musikanlæg mangler, og en sødlig lugt fra stalden har for længst taget bo i det ramponerede køretøj.

Benzons har solgt alt, hvad de ejer med motor for at holde husdyrparken i live.

Den mangeårige konflikt har tæret på begge parter. Først for nylig kunne de to konkurrerende avlerforeninger være i rum sammen til avlermøde. Desuden har Oregaard været oppe at vende på samtlige møder i genressourceudvalget, og det trækker tænder ud på både formanden for udvalget og bevaringsarbejdet.

»Det ville være trist, hvis vi mister dyr, der er en del af den biologiske mangfoldighed, især Agersø-kvæget, der kan vise sig at være uopretteligt«,

siger formand for genressourceudvalget Anders Klöcker.

Leder af Center for Biodiversitet, Heine Refsing, vil helst ikke kommentere kvægdebatten, men han har længe været bekymret for avlsarbejdet.

»Den endeløse konflikt fylder alt for meget i forhold til, at en hel avlerkultur med århundrede gamle rødder i Danmark samtidigt forsvinder i ubemærketthed«, siger han.

Nye toner

'Krigen', som Stig Benzon kalder striden, har udmattet familien. Når de skal have kød på bordet, er det fra de dyr, de har forsøgt at bevare igennem årene. De bliver hængt ud som dyremishandlere. Og de har brugt 50 ringbind på bitter korrespondance, samtidig med at de skal passe mange dyr døgnet rundt.

Ingen af parterne har villet være den første til at vifte med det hvide flag. Men på anbefaling af den internationale evaluering er Anders Klöcker fra genressourceudvalget nu valgt til at skabe fælles fodslag i striden. Han tror på, at de har fået lagt en strategi, som kan dæmme lidt op for den gamle strid.

»Vi forsøger at ramme bredt med. Vi har taget flere racer med i tilskudsordningen og fjernet nogle beløbsgrænser. Vi er afhængige af ildsjælene som Oregaard, men vi vil også gerne invitere nye aktører på banen«, siger han.

Jørgen Graversen fra foreningen Danske Husdyr skimter også et svagt lys i fremtiden.

»Jeg er villig til at samarbejde, men det skal være på lige præmisser. At Oregaard er begyndt at spille efter de samme regler som os andre, er et skridt i den rigtige retning«, siger formanden.

Udbetaling af dyretilskud for 2000

I løbet af sommeren har Direktoratet for Fødevarerhverv (DFFE), der udbetaler dyretilskuddet til den enkelte avler, arbejdet med at få udbetalt dyretilskuddet for 2000. Her midt i august er der kun ganske få avlere der endnu ikke har modtaget deres dyretilskud for 2000. DFFE har kontakt til de få avlere, der endnu ikke har fået deres dyretilskud, og arbejder på at få de sidste penge udbetalt.

Bevarings- og besøgscentre

DFFE er ved at udarbejde fælles retningslinier for centrenes driftsbudgetter. Ejerne af de 4 ejendomme som er godkendt til bevarings- og besøgscentre vil derefter blive indkaldt til møde i direktoratet. Det forventes at kontrakterne kan underskrives i indeværende år.

Dyretilskud for 2001

Ansøgningskemaer om dyretilskud for 2001 udsendes i begyndelsen af september 2001 til alle avlere, som har registreret renracet afkom af de gamle husdyrracer af kvæg svin og får i år 2000.

Medlemmer af avlsforeningen Den Jydske Hest og Frederiksborg Hesteavlsforening vil få tilsendt et ansøgningskema via deres avlsforening i første halvdel af oktober, hvis de har hingsteføl eller hingsteplage som opfylder betingelserne for tilskud i indeværende år.

Avlere som mener at være berettiget til dyretilskud, og som ikke har modtaget et ansøgningskema senest d. 15. oktober, bedes kontakte Genressourceudvalgets sekretariat på tlf. 89 99 13 51.

Ansøgninger om dyretilskud for 2001 skal være indsendt til Genressourceudvalgets sekretariat inden d. 1. november 2001. For sent indsendte ansøgninger kan ikke forventes imødekommet.

FAO rapport om "State of the world"

Som omtalt i de sidste numre af ARV OG AVL har FAO's 161 medlemslande vedtaget at udarbejde en rapport over verdens husdyrgenetiske ressourcer. Fødevarerministeriet har udarbejdet et kommissorium for opgaven, og pålagt Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) ansvaret for at udarbejde den danske rapport. Der er nu nedsat et udvalg, som skal udarbejde rapporten. DJF har bedt Genressourceudvalgets formand om at være formand for udvalget. De øvrige medlemmer er: Torkild Liboriussen (Genressourceudvalget), Tom Damgaard Nielsen (Fødevarerministeriet), Hans

Erik Svart (Miljøministeriet), Peter Bavnhøj (Kulturministeriet), Erik Ørnshøj Johansen (Landbrugserhvervet), Jens Skov (Avlsforening for Gamle Danske Husdyrracer) og Leo Kortegaard (Foreningen Gamle Danske Husdyrracer). Udvalget starter arbejdet i september. Rapporten skal udsendes til høring i maj 2002 før den endelige version godkendes af Fødevarerministeriet, og sendes til FAO i august 2002.

/FVL

Får

Avlsforeningen for Gamle Danske Husdyrracer afholdt fredag d. 16. august et møde for fåre- og gedeavlere på museumsgården "Karensminde" i Grindsted. Der kom 9 avlere til mødet, og 5 havde meldt afbud. Undertegnede deltog i mødet som repræsentant for Genressourceudvalget.

Det blev besluttet at henstille til fåreavlskonsulenterne, at de ved indberetning til CHR-registeret og Gede- og Fåreregistreringen (GEFA) kun benytter racekoden LRA til dyr, som svarer til racebeskrivelsen for Dansk Landrace, og som er blevet vurderet af en fagkyndig person.

Desuden foreslår Avlsforeningen for Gamle Danske Husdyrracer, at det - efter en overgangsperiode på ca. et halvt år - kun skal være muligt at få registreret et dyr under racekode LRA, hvis begge dets forældre er registreret i GEFA som Dansk Landrace. Avlsforeningen vil snarest søge om at blive godkendt som avlsorganisation for Dansk Landrace Får.

Mødedeltagerne besluttede at oprette en ERFA-gruppe for avlere af gamle danske fåre- og gederacer. ERFA-gruppen skal mødes én gang om året - den første lørdag i oktober - næste gang i 2002.

Jeg blev bedt om at redegøre for oprindelse og udviklingen af Dansk Landrace Får og Marskfår. Da det er spørgsmål som kan have interesse for en større kreds, bringer jeg her hovedindholdet af min besvarelse, suppleret med nogle oplysninger som jeg efterfølgende har fundet i Genressourceudvalgets arkiv.

Det Danske Landfår

Oprindelsen er ukendt, men dyrene har mange lighedstræk med uforædlede landracer, og svarer til beskrivelser af det jyske hede og klitfår fra begyndelsen af 19-hundredetallet. Det danske Landfår er optaget på Genressourceudvalgets liste over prioriterede gamle danske husdyrracer.

Lektor ved Landbohøjskolen, Hans Ranvig, beskrev i 1989 situationen således:

"Der findes to mindre bestande: Den ene hos Karl Nielsen, Vesterbølle og på Kongshøjgaard ved Hessel - ialt ca. 10 individer. Den anden hos Heinrich Jensen, Hulsig, den består af ca. 10 væddere, og 30 får og lam.

Nordisk samarbejde

Nordisk Genbank Husdyr (NGH) har udarbejdet en ny strategi for perioden 2001-2003. En væsentlig del af strategien omhandler øget samarbejde og koordinering omkring genressourcearbejdet indenfor bl.a. forskning & udvikling, information og arbejdet i de nationale Genressourceudvalg. Hele strategien kan læses på NGH's hjemmeside: www.nordgen.org/aktuelt.

I september mødtes 30 medlemmer fra de nordiske landes Genressourceudvalg i Norge for at udveksle erfaringer omkring nationale strategier og implementeringen heraf. Der blev også gennemført et gruppearbejde hvor målet var at identificere fremtidige samarbejdsområder.

Mødet blev åbnet af Per Harald Grue, der er Departementschef i Norges Landbrugsministerium. Grue understregede den store politiske interesse der er i alle de nordiske lande for at udvikle Norden som en "bæredygtig øko-region". I den henseende er de husdyrgenetiske ressourcer en meget vigtig brik, idet det er disse ressourcer der skal danne grundlaget for en stor del af den fremtidige fødevarerproduktion i regionen. Grue lagde desuden vægt på en stor grad af nordisk samarbejde, og understregede at Norden allerede nu har en god struktur på området som kan fremme et sådant samarbejde yderligere. Grue sluttede af med at konstatere at "genressourcearbejdet er én af de bedst bevarede hemmeligheder". Vi skal med andre ord blive meget bedre til at fortælle hvad det er vi arbejder med, og hvorfor det er vigtigt for den fremtidige avlsmæssige udvikling i husdyrbruget.

Efter denne indledning fik vi en gennemgang af de nordiske landes aktiviteter på området.

I Norge er der netop udarbejdet en national strategi, og det praktiske genressourcearbejde koordineres fra Norsk Landbrugsmuseum.

I Finland er der også en strategi, og arbejdet koordineres af MMT, der er søsterorganisation til Danmarks JordbrugsForskning.

I Sverige har man ikke haft en strategi på området i en årrække, men der er nu tiltag til at etablere en national strategi. Det samme gælder for Island.

I Sverige og Finland udbetales der dyretilskud efter EU reglerne – ca. 750 kr. pr. ko. I Norge, som ikke er medlem af EU, er der en national dyretilskudsordning, hvor støttebeløbet ligger på ca. 650 kr. pr. ko. Island har ingen støtteordning. Det danske dyretilskud ligger på kr. 1.200 pr. ko af racerne RDM-1970 og SDM-1965 og kr. 3.000 for Jysk Kvæg, og er således langt større end de tilskud der ydes i de andre nordiske lande.

I forbindelse med gruppearbejdet blev en lang række emner bragt op. Gennemgående var der stor interesse

for at styrke informationsarbejdet. Det gælder både i forhold til arbejdet med de gamle nationale racer, og til det avlsarbejde, der udføres med de moderne racer, der leverer vore animalske fødevarer. I tråd med denne interesse har NGH tidligere på året ansat en medarbejder der hovedsageligt skal arbejde med information om genressourcearbejdet. Denne information skal rettes mod alle involverede parter lige fra det politisk/administrative system, der lægger rammerne for arbejdet, til forsknings- og universitetsverdenen, Genressourceudvalgene, avlsorganisationerne, avlerne og det samfund der i sidste ende har en stor interesse i emnet.

/FVL

International evaluering

Den internationale evaluering af den danske indsats for bevaring af genressourcer hos gamle danske husdyrracer nærmer sig sin afslutning. Oversættelsen af de mange besvarelser af spørgeskemaerne forventes færdig først i december. Evalueringspanelet mødes sidst i januar 2002, og deres udkast til evalueringsrapport forventes udsendt i høring først på foråret. Den endelige evalueringsrapport forventes sidst på foråret 2002.

/FVL

FAO kursus i Danmark

Som tidligere omtalt har FN's fødeveareorganisation, FAO, startet udarbejdelsen af en rapport om verdens husdyrgenetiske ressourcer kaldet "State of the World". Rapporten skal bygge på del-rapporter fra de enkelte lande, og den skal danne baggrund for nationale og internationale prioriteringer på området. Del-rapporterne skal opbygges efter detaljerede retningslinier, og skal beskrive de enkelte landes stadie og muligheder for at udvikle og bevare deres husdyrgenetiske ressourcer. For at hjælpe landene i gang med processen afholdes der en række regionale kurser hvor bl.a. organisering, datahåndtering og rapportindhold gennemgås. I oktober var Danmarks JordbrugsForskning vært for 28 personer fra 17 nord- og østeuropæiske lande, herunder de 3 baltiske lande og Polen. Kursusledere var Dr. Elzbieta Martyniuk, Polen og Frank Vigh-Larsen. Desuden deltog Beate Scherf fra FAO, som er ansvarlig for processen på verdensplan. Ifølge evalueringen var kurset en stor success. Alle deltagere deltog særdeles aktivt i forløbet, og kursusmaterialet imødekom alle ønsker og forventninger fra deltagerne. Der opstod meget hurtigt en dejlig atmosfære på kurset, og det var med stor tilfredshed vi sendte 28 "State of the World ambassadører" hjem efter 8 intense dage. Efterfølgende har Frank Vigh-Larsen været i Litauen og hjulpet med at igangsætte processen der.

/FVL

Ministry of Food, Agriculture and Fisheries
Danish Institute of Agricultural Sciences
Department of Animal Breeding and Genetics
Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr

bilag 19

Heine Refsing
CENTER for BIO-DIVERSITET
Hvejselvej 127
7300 Jelling

Dato: 11. januar 2002
Ref: FVL/-
J.nr.:
Direkte telefon: 89 99 13 34
Direkte telefax: 89 99 13 00
(j.nr. bedes venligst anført i svar)

Vedr. "State of the World's Animal Genetic Resources"

Med henvisning til Deres e-mail af 10. januar 2002 fremsendes hermed et eksemplar af FAO's "Training Pack" til brug ved udarbejdelse af landerapporter til "State of the World's Animal Genetic Resources".

Med venlig hilsen

Frank Vigh-Larsen
Formand

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den 18. maj 2001

National rapport om husdyrgenetiske ressourcer

Kommissorium

På det seneste møde i FAO's Kommission for Genetiske Ressourcer i april 1999 blev det besluttet, at udarbejde en global statusrapport over tilstanden for de husdyrgenetiske ressourcer en såkaldt "State of the World Report on Animal Genetic Resources".

Formålet med den globale statusrapport er at få overblik over verdens husdyrgenetiske ressourcer og den viden og de ressourcer, der er til rådighed for at udnytte, udvikle og bevare genetisk variation og mangfoldighed til at sikre fremtidens forsyning med animalsk baserede fødevarer, beklædning, trækraft, kulturbaserede værdier mv. En tilsvarende rapport er udarbejdet om plantegenetiske ressourcer i 1998.

Den globale statusrapport vil være en videreudvikling af det nuværende globale arbejde med bevaring af husdyrgenetiske ressourcer, som er forankret i FAO's "Global Strategy for the Management of Farm Animal Genetic Resources". Endvidere vil den globale statusrapport sammen med den allerede vedtagne globale strategi være en vigtig opfølgning af det globale handlingsprogram Agenda 21 som vedtaget på FN-konferencen i Rio de Janeiro i 1992.

Rapporten skal bygges op over nationale delrapporter. FAO's Intergovernmentale tekniske arbejdsgruppe for husdyrgenetiske ressourcer har udarbejdet en række retningslinjer for tidsplan og indhold for de nationale rapporter. Den danske nationale rapport skal følge disse retningslinjer, og generelt beskrive de nationale forhold omkring udnyttelse og bevaring af de husdyrgenetiske ressourcer. Både de aktive populationer der leverer animalsk baserede fødevarer, og de gamle racer der primært bevares af kulturhistoriske årsager. Rapporten skal være kort og præcis, ca. 25-30 sider + bilag.

Da rapporten behandler både politiske og erhvervsrelaterede spørgsmål, anbefales det fra FAO, at der nedsættes specielle ad.hoc. arbejdsgrupper, som har ansvaret for udarbejdelse af de nationale rapporter.

Jordbrugets husdyrgenetiske ressourcer hører under Fødevarerministeriets ressort, og administreres af Udvalget til Bevarelse af Genressourcer Hos Danske Husdyr, som har sekretariat ved Danmarks JordbrugsForskning.

Udarbejdelsen af den nationale rapport varetages derfor af en mindre ad. hoc arbejdsgruppe med deltagelse af repræsentanter fra Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr (2 personer), Fødevarerministeriet (1 person), Landbrugserhvervet (1 person), Bevaringsforeninger (1 person), Kulturministeriet (1 person) og Miljøministeriet (1 person). Danmarks JordbrugsForskning varetager sekretariatsfunktionen og forestår nedsættelsen af udvalget. Formandsskabet varetages af Danmarks JordbrugsForskning.

Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr skal holdes orienteret om arbejdet i ad. hoc. arbejdsgruppen, og godkende den nationale statusrapport før den fremsendes til FAO. Arbejdsgruppen kan efter behov inddrage Udvalget til Bevarelse af Genressourcer hos Danske Husdyr i arbejdet med rapporten.

Arbejdsgruppens udkast til rapport skal være færdig 1. maj 2002, og vil herefter blive sendt til høring i en bred kreds af interessenter.

Den nationale statusrapport skal efterfølgende afleveres til FAO senest den 31. august 2002. FAO vil efterfølgende udarbejde den globale statusrapport, der forventes behandlet og vedtaget på det ordinære møde i Kommissionen for Genetiske Ressourcer i 2005.

DENMARK'S

Country Report on

Farm Animal

Genetic Resources

Ministry of Food, Agriculture and Fisheries

Danish Institute of Agricultural Sciences

www.agrsci.dk

Foreword

The FAO Committee for Genetic Resources decided in 1999 to make a total assessment of the animal genetic resources of the world. The object is to produce one "State of the World Report on Animal Genetic Resources", based on national reports – the so-called Country Reports. Generally, these shall describe the national conditions concerning the utilization and the conservation of the domestic animal genetic resources.

In May 2001 the Ministry of Food asked the Danish Institute of Agricultural Sciences to preside the work to produce Denmark's Country Report. The Mandate stipulates to have the country report made by an ad hoc work group with the participation of representatives from the Committee for the Management of Farm Animal Genetic Resources, the Ministry of Food, The Agricultural Industry, Conservation Associations, the Ministry of Culture and the Ministry of Environment. Danish Institute of Agricultural Science asked the above ministries, organizations and associations to appoint members for the said work group.

The Department of the Ministry of Food took part in the work group until August 2002, initially represented by Mr. Tom Damgaard Kristensen, Head of Section, from spring 2002 until August 2002 represented by Ms. Henriette Oldager, Head of Section. The Ministry of Culture was represented by Mr. Peter Baunshøj, Museum Director of the Danish Agricultural Museum, The Ministry of Environment by Mr. Hans Erik Svart, Biologist of the Forestry and Wildlife Administration, and Agricultural Industry by Mr. Erik Ørnsbjerg Johansen, National Consultant. The Conservation Associations Danish Livestock Breeders and Association for Old Breeds were represented by Mr. Jens Skov and Mr. Leo Kortegaard, and the Genetic Resources Committee by Mr. Frank Vigh-Larsen, Senior Scientist and Mr. Torkild Liboriusen, Senior Scientist. Mr. Frank Vigh-Larsen was chairman as well as secretary until 1 July 2002, when he resigned for a planned leave. Mr. Poul Sørensen, Professor of Danish Institute of Agricultural Sciences, took over the job as chairman for the Committee, and Mr. Torkild Liboriussen took over the job as secretary.

The work group has been gathered for 4 meetings. As instructed by FAO the data material has been collected and analysed to serve as background material for the preparation of the report. This material has been gathered in an Appendix to this Report.

The Committee of Genetic Resources has had the opportunity to comment on the draft to the report as well as on the appendix. The work group would hereby thank for all comments and proposed amendments.

Foulum d. 03.04.2003

Poul Sørensen, Chairman

Appendix 2. Mandate of the Work Group

Ministry of Food, Agriculture and Fisheries

18 May 2001.

National Report on Farm Animal Resources

MANDATE

During the latest meeting in the FAO Committee for Genetic Resources in April 1999 it was decided to prepare a global report on the state of the farm animal genetic resources, a so-called "State of the World Report on Animal Genetic Resources".

The objectives of the global report would be to have a survey of the world farm animal genetic resources, of the knowledge and of the resources available for the utilization, development and conservation of genetic variation and diversity to secure future supply of animal based food, clothing, tractive capacities, cultural based values etc. A corresponding report has been worked out about the plant genetic resources in 1998

The global report will be a further development of the present global work on conserving the farm animal resources, anchored in the FAO "Global Strategy for the Management of Farm Animal Genetic Resources". Additionally, the global report together with the already recognized global strategy will be an important follow-up to the global action programme Agenda 21 accepted during the UN conference in Rio de Janeiro in 1992.

The report must be made up by the national part reports. The FAO Intergovernmental technical work group for farm animal genetic resources has stipulated a number of guidelines for time schedule and contents of the national reports. The Danish national report must follow these guidelines and in general describe the National conditions concerning the utilization and conservation of the farm animal genetic resources. Both the active populations supplying animal based foods, and the old breeds primarily kept for cultural/historic reasons. The report must be short and precise, almost 25-30 pages plus appendix.

As the report covers both political and business related questions, FAO would recommend establishing special ad hoc working groups responsible for the preparation of the national reports.

The farm animal genetic resources are under the auspices of the Ministry of Food and are managed by the Committee of Management of Danish Farm Animal Genetic Resources. The daily secretary activities are undertaken at the Danish Institute of Agricultural Sciences.

The preparation of the national report should therefore be undertaken by a small ad hoc work group with participation of members of the Committee for Management of Danish Farm Animal Genetic Resources (2 persons)*, The Ministry of Food (1 person)**, The Agricultural Industry (1 person), Conservation associations (1 person), Ministry of Culture (1 person) and the Ministry of Environment (1 person). The Danish Institute of Agricultural Sciences undertakes the secretarial functions and is responsible for establishing the Committee. The Danish Institute of Agricultural Sciences undertakes the Presidency.

The Committee for Management Conservation of Danish Farm Animal Genetic Resources must be kept informed of the work in the ad hoc working groups and must accept the national report before sending it to FAO. The work group may if necessary involve the Committee for Management of Danish Farm Animal Genetic Resources in the preparation work of the report.

The work group must finish the draft by 1 May 2002, and shall then submit the matter to a large numbers of interested parties.

The national report shall subsequently be sent to FAO not later than 31 August 2002. FAO will then prepare a global report to be treated and recognized during the ordinary meeting in the Committee for Genetic Resources in 2005.

- * The conservation associations have participated in the work group with 2 representatives.
- ** As the Ministry of Food in the summer 2002 decided to establish a committee for the preparation of a suggestion for a new strategy for the conservation of farm animal genetic resources the department of the Ministry of Food left this work group.

CONSERVING AND DEVELOPING FARM ANIMAL DIVERSITY

FAO is coordinating preparation of the
Report on the State of the World's Animal Genetic Resources,
the first of its kind.

A man gives a child milk from a Rendille dromedary, an animal particularly suited to the hot, dry climate of Kenya.

H.J. Schwarz

Demand for livestock products in the developing world is expected to double over the next 20 years, because of population growth, urbanization and rising incomes. To meet this demand, animal agriculture is intensifying and relies increasingly on a few breeds that can produce high yields. As a result, less productive but genetically valuable local breeds are threatened. Already an estimated 35 percent of mammalian breeds and 63 percent of bird breeds risk extinction — 60 percent of them in developing countries. And of the local breeds that remain, few are being bred for higher productivity, a missed opportunity to help the developing world feed its people.

The process of preparing the Report is a way to:

- analyse data on animal breeds to determine the state of global farm animal genetic resources;
- evaluate policies and traditional and new technologies to use, develop and conserve these resources better;
- identify country priorities so immediate action can be taken;
- build countries' capacities to manage their resources.

What are the goals of the Report?

To promote the wise use and development of locally adapted animal genetic resources, improve food security, strengthen environmental protection and reduce poverty. It also aims to protect traditional livestock practices of smallholder farmers and nomads.

What is the Report's mandate?

Recognizing the important role animals play in food security, FAO started developing a Global Strategy for the Management of Farm Animal Genetic Resources in 1993. In 1998, at the first meeting of the Intergovernmental Technical Working Group on Animal Genetic Resources, FAO was asked to coordinate the preparation of the Report on the State of the World's Animal Genetic Resources. Participants placed great importance on the process leading up to the Report, which will be country-driven and will strengthen countries' ability to manage their animal genetic resources.

Is the focus of the Report on *conservation* or *development* of animal genetic resources?

The emphasis is on both. It is essential not only to conserve local breeds that have unique features but also to use breeding methods to develop animals further in response to the food security needs of developing countries.

It is important to *conserve* breeds at risk because they may:

- be able to withstand lower-quality feed;
- be more resilient to climate stress;
- have stronger resistance to local parasites and diseases;
- be a source of unique genes for use in improving the health and performance of breeds chosen for industrialized animal production.

It is important to *develop* local breeds because an animal that is genetically adapted to its environment will:

- be most productive at the lowest cost and be sustainable in the long term;
- support food, agriculture and cultural diversity;
- be most effective in achieving local food security objectives.

How will the Report assist in the conservation and development of these breeds?

The Report will provide countries with essential information so they can manage their animal genetic resources wisely. This information will enable countries to:

- determine core genetic resources for each species;
- monitor breed populations at risk;
- establish conservation priorities;
- establish genetic improvement priorities;
- assist the development of an early warning system for breeds at risk;
- identify appropriate environments for breeds to be most productive.

Who are the players?

In addition to international stakeholders and FAO, the key contributors will be the 120 to 150 countries that are expected to submit country reports by 2002. Countries will assign coordinators to lead National Consultative Committees, which will be the driving force behind the process. Each Committee will consider the most pressing issues in its country and organize efforts to produce an accurate and comprehensive country report. Countries will also be encouraged to invite local stakeholders (including governmental and non-governmental technical organizations such as training institutes and breeding

Shown here at 4 140 m, camels resist the hot day low night-time temperature. mountainous Afghanistan

Hardy Tatu pigs and chickens remain healthy with little care on the farm in

DID YOU KNOW?

By 2020, the world is expected to consume 120 million tonnes more meat and 240 million tonnes more milk than it did in 1993.

Over the past 15 years, 300 out of 6 000 breeds identified by FAO have become extinct.

According to the third edition of the *World Watch List for Domestic Animal Diversity*, 1 350 breeds currently face extinction. Two breeds are lost each week.

associations) to workshops where the process will be discussed. Consultants at the regional level will offer assistance in preparing reports and keep track of progress and priorities. Finally, the Working Group will monitor the progress of the Report's development, evaluate the results and provide support in national and regional assessments.

How can international stakeholders help?

Funding from FAO's Regular Programme will support the coordination activities of the Secretariat of the Report on the State of the World's Animal Genetic Resources. But international stakeholder support will be necessary to ensure that developing countries are able to participate fully. This will require:

- regional training workshops for members of the National Consultative Committees;
- equipment and expert advice so countries can prepare comprehensive and accurate reports;
- international scientific consultations to develop sustainable breeding strategies;
- funds to begin priority actions, for example, to protect endangered breeds that have unique disease resistance or to breed poor-performing animals to adapt better to harsh climates.

What role will the experts play?

The high profile of this Report guarantees the participation of the world's top experts in animal genetic resources. These experts will in turn train others, leading to the establishment of a network of over 2 500 animal genetics specialists with expertise in both traditional knowledge and modern technology. The experts will play an essential role at organizational meetings and scientific consultations. They will also be called upon by FAO to prepare selected reports to complete the picture of the world's animal genetic resources.

What is DAD-IS and how will it help in the preparation of the Report?

DAD-IS, the Domestic Animal Diversity Information System, is FAO's Internet-based database for countries to collate and store information on animal genetic resources (www.fao.org/DAD-IS). A special module of this system has been created for the preparation of country reports. DAD-IS will also help in planning and monitoring the process by providing online training and by fostering information-sharing and decision-making among National Consultative Committees, stakeholders and donors. Regional workshops will train countries to use DAD-IS effectively.

Should priority actions take place while the Report is being prepared?

The country reports will identify priority actions to be taken to use and conserve the full range of domestic animal breeds better. FAO will encourage and support such actions at national and regional levels during the process.

What comes next?

The process, the overall schedule and the guidelines for country reports have been developed and endorsed by the Working Group. A prototype of the computer module for preparing country reports and the final report has been created for DAD-IS and will be available for country training. Meanwhile, almost 100 countries have identified coordinators for their National Consultative Committees, started building partnerships with local stakeholders and begun to use DAD-IS.

Endangered Polish Bilgorajska geese are prized for the warmth of their feathers.

FAO

These chickens, indigenous to the Democratic Republic of the Congo, scavenge for their own food.

FAO/19281/A. Mariante

Of 50 000 known bird and mammalian species, fewer than 30 have been used extensively for agriculture. Half of those account for over 90 percent of global livestock production.

Most farm animal breeding takes place in developed countries using animals that require great care and large amounts of food. But breeding programmes could help developing countries improve their food security by increasing the productivity of locally adapted animals, that are sturdier and less nutritionally demanding.

A donkey transports water, fuel and animal food; a job too arduous for horses in Yemen's hot, dry climate

FAO/14677/A.J.D. Barker

It's time to get started.

YEAR ACTIVITY

- 2001**
- Secretariat invites countries and international stakeholders to participate.
 - Second Ad hoc Session of International Stakeholders meets at FAO in Rome.
 - Countries establish National Consultative Committees and raise necessary resources.
 - Regional and country training begins, including the use of DAD-IS.
 - National Consultative Committees, with participation from local stakeholders, prepare supporting data.
 - National Consultative Committees draft country reports and begin submitting them for government clearance.

- 2002**
- Countries and international stakeholders submit reports to FAO.
 - Third Ad hoc Session of International Stakeholders meets at FAO in Rome to review progress.
 - Secretariat begins analysing reports.
 - Secretariat reports to the Working Group so it can evaluate progress.

- 2003**
- Secretariat drafts Strategic Priority Action Report.
 - Fourth Ad hoc Session of International Stakeholders meets at FAO in Rome to review progress.
 - Working Group and Ninth Session of FAO's Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture finalize and adopt Strategic Priority Action Report. Secretariat proposes follow-up mechanism.

- 2004**
- Priority actions begin in areas requiring urgent attention.
 - Secretariat completes analysis of country reports and regional reports.
 - Secretariat finalizes draft of first Report on the State of the World's Animal Genetic Resources.

- 2005**
- Working Group and Tenth Session of FAO's Commission on Genetic Resources for Food and Agriculture review the draft of the Report.
 - Governments and stakeholders continue to implement follow-up actions.

For more information, contact the Secretariat of the Report on the State of the World's Animal Genetic Resources, Food and Agriculture Organization of the United Nations, Viale delle Terme di Caracalla, 00100 Rome, Italy. You can also visit our Web site: www.fao.org/DAD-IS/ or send e-mail inquiries to: DAD-IS@fao.org